

ערך: שמואל כ"ץ, רב בתי ספר בירושלים וחוקר תולדות הרבנות הראשית

[מתוך הספר: איתמר ורהפטיג ושמואל כ"ץ (עורכים), הרבנות הראשית לישראל: שבעים שנה לייסודה, כרך ג, בהוצאת 'עטרת', ירושלים].

יומן פעילות של הרבנות הראשית

בתקופת הראי"ה קוק זצ"ל

בשנים תרפ"א – תרצ"ה (1921-1935)

הקדמה

הרבנות הראשית לארץ ישראל הייתה המוסד הראשון של היישוב היהודי בארץ ישראל, שהוכר רשמית על ידי ממשלת המנדט. מיום הוסדה, בט"ז באדר א' תרפ"א, היא ליוותה את האירועים המרכזיים בחיי העם, ששאף ונאבק להקמת מדינתו בארץ האבות. כיום, היא מהווה את הגוף ההלכתי העליון של מדינת ישראל. לרבנות הראשית היו תקופות זוהר, אך גם משברים פקדו אותה. כל החפץ לקרוא וללמוד על פעילותה, ועל הפעילות של אלו שעמדו בראשה, יופתע להיווכח שמעט מאוד נכתב על כך. לכן, נסינו למלא חסרון זה, על ידי כתיבת יומן פעילות של הרבנות הראשית לדורותיה, ושל הרבנים הראשיים שעמדו בראשה. כל רב, היסטוריון, סוציולוג, סטודנט וכל החפץ ללמוד את ההיסטוריה של עמנו השב לארצו, ימצא בנקל ביומן זה את התייחסותה של הרבנות הראשית לאירועים היסטוריים - כמאבק על זכות העם היהודי על ארץ ישראל, השואה, תקומת מדינת ישראל, ועוד - לחיי החברה בארץ, לקליטת העליות הגדולות, ליחסים בין העדות, לקשר בין עם ישראל לעמים, יחסה לשלטון במדינה וחוקיה, ועוד.

כל מי שיעבור על היומן כולו, ייווכח שהוא למעשה קורא את ההיסטוריה של היישוב היהודי בארץ מתקופת המנדט ואילך [בעת הצורך, הוספתי הערות קצרות בסוגריים, כדי לתת את הרקע ההיסטורי לפעילותה של הרבנות הראשית]. בכל שנותיה נאבקה הרבנות הראשית למען אחדות העם, ושמירה על אופייה היהודי של המדינה. תמיד היא עמדה על המשמר שהתורה ומצוותיה לא ייפגעו, וכל זאת בדרכי נועם מתוך ראייה וגישה ממלכתית עם הפנים אל כלל ישראל.

מטבע הדברים, רוב הפעילות באה לידי ביטוי בהחלטות, כתיבה ונאומים, אך גם עשייה בשטח לא נפקדה. את היומן הכנו ב"עבודת נמלים", לאחר עיון בעשרות אלפי מסמכים, פרוטוקולים, קטעי עיתונות וספרים, המצויים בארכיונים שונים ומגוונים. הקפדנו לתת את התאריך [העברי - על פי החלטת מועצת הרבנות הראשית מכ"ב בתמוז תשט"ז, שיש להשתמש רק בתאריך עברי] המדויק של האירוע, או את היום בו הוא פורסם בעיתונות [אם לא צוין היום המדויק]. ביומן הובאו רק הפעילויות והאירועים החשובים, שמצאנו להם אישור בכתובים [בכל אירוע צוין מקור המידע], מסיבה זו היומן כמובן אינו משקף את מלוא הפעילות הענפה. ביומן חשפנו פרטים רבים שאינם ידועים לציבור הרחב, פרטים השופכים אור על פרשיות רבות שהסעירו את

היישוב בארץ.

תרפ"א

ד תשרי בהודעה רשמית נמסר, שהיועץ המשפטי לממשלת המנדט נ. בנטוויץ', מינה ועדה לבדיקת סמכויותיהם של בתי המשפט הדתיים של כל הדתות בארץ ישראל. הועדה התבקשה להביא את הצעותיה בפני "ועדת בנטוויץ" [בראשות הועדה עמד השופט הבריטי, סגן נשיא בית המשפט לערעורים, מ. קורי]. (הארץ)

ב כסלו "ועדת בנטוויץ" [שמינה הנציב העליון - בכ"ד באלול תר"פ, בראשות היועץ המשפטי של ממשלת המנדט נ. בנטוויץ], הגישה את חוות דעתה בדבר משרת "החכם באשי" בפלשתינה. הועדה המליצה - לבטל תפקיד זה, לכונן מועצת רבנות עליונה בת 8 חברים, שתציג באופן שווה את האשכנזים והספרדים, ובראשה יעמדו 2 רבנים ראשיים; בגוף הבוחר יהיו 71 חברים, 2/3 רבנים ו- 1/3 נציגי ציבור [הנציב העליון אישר המלצות אלו, ומינה ועדה בת 12 חברים בראשותו של נ. בנטוויץ, שתכין את האסיפה הבוחרת של הרבנות הראשית]. (אצ"מ)

י כסלו "משרד הרבנות הירושלמי" השיב בכתב על 13 השאלות שהפנתה אליו "ועדת מ. קורי", בדבר סמכות בתי הדין הדתיים של היהודים. (אע"י)

יב כסלו "ועדת מ. קורי" החלה בישיבותיה. רבנים רבים הופיעו בפניה, ביניהם הרב א"י קוק, הרב י. מאיר והרב י"ח זוננפלד. לדעת רוב הרבנים, היה צורך להעמיד את בתי הדין הרבניים תחת פיקוח של רבנות ראשית מאוחדת. (צ"ד)

יג כסלו "משרד הרבנות הירושלמי" זימן לישיבה בירושלים את רבני הקהילות, נציגי המרכז העולמי של ה"מזרחי", באי כח הוועד הלאומי ו"ועד העיר ליהודי ירושלים". בישיבה נדונו השאלות של "ועדת מ. קורי", ובדרכים כיצד להוציא את העניינים הדתיים היהודיים מסמכות בית הדין המוסלמי. הובעה הערכה למאמצי "משרד הרבנות" להשגת אוטונומיה למוסדות השיפוט הרבני. (התור)

טז שבט "הועדה להכנת האסיפה הבוחרת של הרבנות הראשית", בראשות נ. בנטוויץ, התכנסה לישיבה ראשונה, הועדה הרכיבה את רשימת חברי אסיפת הבוחרים, בה היו 66 רבנים ו- 34 נציגי קהילות, ובחרה בועדה שתקבע את סדר היום של אסיפה כללית זו. (התור)

א אדר א' "ועד העיר האשכנזי הישן" פנה אל הנציב העליון בבקשה, לקבל הבטחה בכתב, שהעדה
החרדית לא תהיה כפופה למרותה של הרה"ר העומדת להיבחר. (התור)

ח אדר א' אסיפת רבנים, שהתכנסה בביתו של הרב י"י דיסקין, קבעה: א. בחירת מוסד הרה"ר מהווה סכנה
ליהדות הארצישראלית והעולמית.

ב

. אסור לרבנים
להשתתף באסיפת הבחירות.

ג

. יש להתענות ביום י"ג באדר א'. לעומתם חוגי הרבנים, בתי הדין ומוסדות החסד והתורה בירושלים, פרסמו
"דעת תורה" לפיה - חובה לשמוח ביום בחירת הרה"ר בשל "השבת כבודנו הראשון".
(אע"י)

יב אדר א' הרב קוק פנה במכתב גלוי לרב י"ח זוננפלד ולרב י"י דיסקין, בו דחה את כל חששותיהם מהקמת
הרה"ר, וקרא להם להשתתף בהקמתה. (התור)

בתי הדין של הפרושים והחסידיים בירושלים פרסמו מודעה "לאפרושי מאיסורא", בה הודיעו- אסור לצום
ב-י"ג באדר א' כפי שקבעו המתנגדים לייסוד הרה"ר. (אע"י)

יג אדר א' רבנים מכל חלקי הארץ שבאו לבחירות, התכנסו בבית הכנסת "בית-יעקב" ב"חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, כתמיכה ברב קוק כנגד מתנגדיו. בנאומו עמד הרב קוק על חשיבות הרבה שיש בהקמת הרה"ר. (התור)

יד אדר א' עיתון "התור" של ה"מזרחי" פרסם גיליון מיוחד לכבוד ועידת היסוד של הרה"ר. בגיליון זה פרסם הרב קוק לראשונה את מאמרו "כבוד הרבנות". (התור)

יד-טז אדר א' ה"ועידה לסידור הרבנות הראשית" התקיימה בבית היתומים "ציון", בשכונת הבוכרים בירושלים. לאחר דיונים ארוכים וסוערים, נבחרה מערה"ר הראשונה. כרבנים ראשיים נבחרו: הרב אברהם יצחק הכהן קוק והרב יעקב מאיר. למועצה נבחרו 6 רבנים, 3 אשכנזים ו-3 ספרדים. המועצה נבחרה ל - 3 שנים. (התור)

יז אדר א' הרבה"ר ו-2 נשיאי ועדת הבחירות, הרב י"ל פישמן וד. ילין, נפגשו עם הנציב העליון, והודו לו על פועלו להקמת הרה"ר. (התור)

יח אדר א' תפילה חגיגית לכבוד הרבה"ר התקיימה בשבת, בבית הכנסת הספרדי "רבן יוחנן בן זכאי" בעיר העתיקה. שני הרבנים דרשו בענייני היום, והודו לקהל הרב שנכח במקום. רבים באו לברכם בביתם. (התור)

במוצאי שבת התכנסה לראשונה אסיפת רבנים בבית הרב קוק, שדנה בדרכי הפעולה של הרה"ר. הוחלט: להקים א.הסתדרות של רבני ארץ ישראל הנשמעים למשרד הרה"ר. ב. וועד מרכזי של 23 חברים, כהצעתו של הרב קוק.
·
(פ)

כא אדר א' הרב י"ל פישמן שלח מכתב בשם "המרכז העולמי של ה"מזרחי" לחברי התנועה בארץ ובעולם, והודיעם על יסוד הרה"ר והחובה להישמע לפסקיה. (צ"ד)

נציגי הרה"ר נפגשו לראשונה עם נציגי הוועד הלאומי, ודנו עמם על הצעות ל"חוקת הקהלות" – "תקנות כנסת ישראל". התגלו חילוקי דעות קשים, לגבי ההצעות ועל מה שהיה חסר בהן. (ר"ר)

כג אדר א' מערה"ר קבלה את הצעת הפשרה של ד"ר מ. עליאש, בה הובעה שאיפת הרה"ר- שימסרו לה כל עניני המשפט היהודי, וכל העניינים הדתיים שהיו בידי ה"מחכמה שרעיה" [בית הדין המוסלמי] יעברו אליה. (אר"ר)

כמו כן, נקבעו סדרי העבודה של בתי הדין הרבניים ובית הדין הגבוה לערעורים, שבנשיאותו אמור לעמוד אחד מהרבה"ר. (ר"ר)

ל אדר א' "חגיגת המילואים", בה הוכתרו הרבה"ר, התקיימה ברוב פאר והדר בבית הכנסת ב"חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה. (התור)

יח אדר ב' משלחת של ראשי הישוב בראשות הרבה"ר, התייצבה בפני המזכיר לעניני המושבות של ממשלת בריטניה ו. צ'רצ'יל, והגישה לו תזכיר על תפקידה ההיסטורי של בריטניה בהגנה על תחיית העם היהודי בארצו [זו היתה תשובה לתביעת הערבים לבטל את הצהרת בלפור]. (ס"ת)

יט אדר ב' הרבה"ר נתנו ספר תורה לסר ו. צ'רצ'יל, בעת קבלת פנים על הר הצופים, לאות הוקרה על הקשר בין עם ישראל וממשלת בריטניה. (התור)

כב אדר ב' הממשלה הבריטית פרסמה רשמית הודעה על ביטול משרת ה"חכם באשי", ופרטה את תחומי סמכותם של מועצת הרבנות העליונה ובתי הדין הרבניים. כן קבעה - בתי המשפט האזרחיים הממשלתיים, יוצאו לפועל את כל פסקי הדין שינתנו על ידי בתי הדין של מערה"ר. (ר"ר)

כה אדר ב' הרב י"ל פישמן הודיע לחברי הרה"ר - הועדה שהיא בחרה, החליטה על שמה: "ועד עזרת תורה שעל יד הרה"ר בארץ ישראל"; וביקש לתת לה ייפוי כח לגשת לעבודה, שמטרתה - ביסוסה של הרה"ר בארץ ישראל. (אר"ר)

כו אדר ב' הרה"ר פנתה לנציב העליון בדרישה: א. לפטור את החיילים היהודים ב"גדוד העברי" מכל עבודה בשבת. במחנה לתפילה. (התור)

ב. להקים מטבח כשר. ג. לקבוע מקום מיוחד

כז ניסן הרה"ר פרסמה את תודתה לכל הרבנים ושליחי הקהילות שהשתתפו באסיפת סידור הרה"ר, ולכל הקהל הארץ-ישראלי על ההכרה הידידותית ברה"ר, ופרטה את תפקידיה ושאיוותיה. בפנייתה הראשונה אל הקהל, היא קבעה - חיים מסודרים בארץ לא יתכנו כי אם על פי רוח המסורת והדת. (התור)

ב אייר בביקור אצל הנציב העליון, דרשו הרבה"ר, שהממשלה הבריטית תעשה הכל כדי להפסיק את הפרעות של הערבים ביהודים ברחבי הארץ [הפרעות החלו ביפן]. הרה"ר פרסמה כרוז בו עודדה וחזקה את הישוב היהודי בארץ, וקראה לציבור- לומר בכל יום אחר התפילה את תפילת "אבינו מלכנו" ו-10 פרקי תהילים, ובשבת לערוך אזכרה לנשמות הקדושים שנרצחו על ידי הערבים. (התור)

יד אייר הרבה"ר יחד עם הרב י"ח זוננפלד והרב י"י דיסקין, פנו לכל מי שיכול, לשקוד על לימוד הזוהר כדי לסיים אותו אלף פעמים, וזאת כתיקון לגאולה האמיתית, לעילוי מזל עם ישראל ולהפך את עצת האויבים ומחשבותיהם. (מן המקור)

טו אייר יום תפילה כללי בארץ על צרות היהודים בגולה. על פי בקשת הרה"ר, בוטלה חגיגת ל"ג בעומר ליד קבר רבי שמעון הצדיק בירושלים. (התור)

כה אייר במלאות 30 יום לפרעות הערבים ביהודי יפו, התקיים יום אבל כללי על הרוגי "מאורעות מאי" של אותה שנה. הרה"ר קבעה אותו ליום תפילה, נאמרו פרקי תהילים, סליחות והזכרת נשמות הקדושים. (התור)

יח סיון אסיפת רבנים ועסקני ציבור, התכנסה ביוזמת הרב קוק בישיבת מאה שערים בירושלים, כדי לייסד ועד, שידאג להקמת בתי היהודים בעיר, שנהרסו בפקודת ממשלת המנדט. (התור)

כ סיון יום תענית ציבור כללי בעולם, לרגל הצרות והתלאות של היהודים בארץ ישראל ובגולה. (התור, ש"צ)

כח סיון מערה"ר קבלה את הצעת הנציב העליון - לקיים פגישות קבועות עם נציגי הרה"ר בכל יום שני שלאחר הראשון לחודש. כמו כן, התקבלו החלטות על אופי וצורת הביקור. (אע"י)

א תמוז בית הדין הגבוה לערעורים החל בפעילותו. הרה"ר שלחה לכל בתי הדין בארץ את הפרק על סדרי המשפט, שעסק באישור הצעת תקנות לסדרי המשפט בבתי הדין, שהוכן על ידי הרב ש"א וובר והרב ב. פנז"ל מזכירי הרה"ר. (העולם)

ו תמוז הרה"ר פנתה לממשלת המנדט, לאפשר את עליית פליטי הפרעות באוקראינה, בהתאם לסיווג החמישי של עולים שנקבע ב"פקודת העליה". (הארץ)

יז תמוז התפרסמה תקנת הרה"ר למניעת נישואין כפולים, שקבעה - כל הבא להינשא, עליו להביא תעודה המאשרת את מצבו האישי. (הארץ)

כ תמוז הרה"ר שלחה מכתב ברכה למלך פייסל, לרגל התמנותו למלך עירק. הרבה"ר הביעו תקווה לעתיד טוב בו יחיו יחד צאצאי יצחק וישמעאל בשלום. (הארץ)

יא אב בחצר ועד הכללי "כנסת ישראל" בירושלים, הונחה אבן פינה לביתו של הרב קוק שישמש גם בית דירה לרה"ר. הבית נתרם ע"י הנדבן הרי פישל מארה"ב [ב-ז' בטבת תרפ"ג עבר הרב קוק לבית זה, חנוכת הבית התקיימה ב - י"ב בסיון תרפ"ג]. (ש"צ)

יד אב עו"ד מ. עליאש הודיע לרה"ר, שלאחר משא ומתן עם מזכיר המשפטים של ממשלת המנדט, נקבע:
א.
מותר לרה"ר להוציא תעודות קירבה משפחתית ומציאות יורשים, ובתי המשפט יתחשבו בהן.
ב.
צוואות המאושרות על ידי הרה"ר תתקבלנה בכל בתי המשפט.
ג.
בית המשפט השרעי חייב לאשר אפוסטרופוסים שנתמנו על ידי הרה"ר.
(ר"ר)

יז אב לאחר התערבות הרה"ר, בוטלה הוראתו של מושל מחוז ירושלים י. סטורס, שאסרה למכור יין בימי שישי אחר הצהריים. (דאר היום)

בפגישה עם הנציב העליון סוכם- רבנים המעוניינים לעלות לארץ יוכלו להיכנס לארץ על פי החלטת הרה"ר. (אר"ר)

טז אלול בעת ביקור אצל הנציב העליון, מסרו הרבה"ר, כי לרה"ר אין הכנסות ויש חשש לסגירתה; כן דרשו ממנו להרחיב את סמכות הרה"ר בענייני ההקדשות כדי להגדיל את הכנסתה, ולקבל רשיון לבצע תיקונים בקבר רחל. הם קבלו בפניו, על פקידים בריטיים שרצו לשלוח יד בבית הקברות היהודי ביפו. (התור)

יז אלול מערה"ר התכנסה בבית הרב קוק לפגישה עם "ועד הצעירים". היא קבעה - מותר לועדי המושבות להחכיר, בתנאים מסויימים, את הנחלות הנטושות שבעליהן נמצאו בחוץ לארץ. (התור)

כ אלול על פי דרישת הרה"ר, העמידה משטרת מחוז ירושלים משמרות קבועים של שוטרים ליד קבר רחל, כדי לשמור על המבקרים שם בחודש אלול ועד יום הכיפורים. (התור)

תרפ"ב

ח חשון הרבה"ר וראשי הישוב תבעו מהנציב העליון, להדיח את מושל ירושלים על שלא מנע את הפרעות של הערבים ביהודי ירושלים, בהן נהרגו 4 יהודים ונפצעו רבים. (ס"ת)

יג חשון יום תפילה, הספד ואזכרה לנשמות 4 היהודים שנהרגו על ידי ערבים בירושלים. (התור)

כד חשון הרה"ר פנתה במחאה ל"ועד הצעירים", על העברת 120 פועלים יהודים ממחנה סרפנד [צריפין] לעפולה בשמיני עצרת. (התור)

ג כסלו הרה"ר פרסמה "קול קורא", בו פנתה לכל בני ישראל בכל אתר ואתר, לסייע לד"ר י"נ פיטלוביץ, שיצא לאירופה ולאמריקה כדי לעשות תעמולה להצלת יהודי אתיופיה מכיליון וטמיעה. (אב"ה)

כט כסלו הרב מאיר קרא לתושבי פקיעין היהודים, לא למכור את אחוזותיהם; ומ"הנהלה הציונית" דרש, לשלוח לשם את העזרה הדרושה. (הארץ)

ו טבת מזכיר הרה"ר פנה לראש עיריית ירושלים בדרישה, לפטור ממיסי העירייה את הבית שבחצר חסידי כולל ווהלין, בו נמצא משרד הרה"ר, בנימוק שמשרד זה הוא בית הדין הרשמי של עדת ישראל. (אר"ר)

ט טבת הרה"ר פנתה ל"הנהלה הציונית" במחאה, על חילולי השבת שנעשו על אדמת הלאום, דבר שסתר את החלטות הקונגרס הציוני ה-י"ב [שהתכנס בקרלסבד שבצ'כוסלובקיה באלול תרפ"א]. (אר"ר)

טו טבת לכבוד יובל ה-20 של "קרן קיימת לישראל", קראו הרבה"ר לכל תושבי הארץ, להשתתף בגאולת הארץ על ידי סיוע לקק"ל בפעילותה. (התור)

כט טבת הרב קוק הסביר ל"הנהלה הציונית" את דבר הקמת ישיבת "תורת כהנים" בעיר העתיקה, והביע את ביטחונו, שכל העמים יכירו בזכות העם היהודי על הר הבית. (אצ"מ)

ה שבט נקבע, שהביקור החודשי של הרבה"ר אצל הנציב העליון, יהיה בכל יום א', אחרי הראשון לכל

חודש בשעה 11 בצהריים. (אר"ר)

כו שבט במשתה שנערך לכבוד "מלך העיתונות" האנגלי, הלורד נורטקליף, הבהיר הרב קוק לאורח, שדבריהם של 3 נציגי "אגודת ישראל" - שהאורתודוקסים הם נגד הציונות - אינם נכונים. להיפך, האורתודוקסיה ראתה ב"הצהרת בלפור" התחלת מילוי חזון הנביאים. הרה"ר שלחה אליו מכתב מחאה חריף, בו הודיעה, שנציגים אלו הם אנשים פרטיים ללא יפוי כח, וציינה בפניו, שהשאיפה הנעלה ביותר של היהדות החרדית היא - שכל עם ישראל ישוב לציון, ושממלכת בריטניה תסייע בכך כפי שהבטיחה. (התור)

כד אדר לכבוד יובל ה - 20 של הסתדרות ה"מזרחי", שלח הרב קוק מכתב ברכה, בו איחל לה הצלחה בעבודתה הקדושה - כינון יסוד בנין העם על אדמת הקודש ברוח ה' [ב-ב' ניסן התפרסם מכתב דומה של הרבה"ר]. (התור, אג"ר)

כה אדר לרגל הטבה במצב בריאותו של הנציב העליון, נאמרה בבתי הכנסת בשבת "פרשת החודש", תפילת הודיה אותה חיבר הרב קוק. (אב"ה)

כח אדר הרבה"ר פנו ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט נ. בנטוויץ בדרישה, לסייע בתקציב הרה"ר כפי שהובטח לה, וכפי שנהגה הממשלה כלפי בית הדין המוסלמי. (גנה"מ)

טו ניסן בנאום בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, בנוכחות הנציב העליון, מחה הרב קוק על ההגבלות שהנציב הטיל על העלייה לארץ ישראל לאחר פרעות אביב תרפ"א. (אצ"ד)

כ ניסן הרב קוק פנה לממשלת המנדט בדרישה, שתפעל לשפר את מצבם של יהודי תימן, ושתסייע לעלייתם לארץ ישראל. (אצ"ד)

ב אייר הרבה"ר הפנו את תשומת לבו של חבר מזכירות "הסתדרות העובדים הכללית" י. בן צבי, שבשביתת הפועלים אשר הוכרזה ליום המחרת - אחד במאי - יש סכנה שהצוררים יעלילו על אנשי הישוב, שהם מכניסים רוח בולשביקית בארץ. לכן יעצו לו להשפיע עליהם לא לקיים חגיגות ושביתות ביום זה. (גנה"מ)

ג אייר הרבה"ר פנו ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט נ. בנטוויץ בדרישה, שיכניס לבחינות של עורכי הדין גם את המשפט העברי. (גנה"מ)

יא אייר הרב קוק פנה לרבני חוץ לארץ בבקשה, שיעזרו ליהודים חרדים ביישוב ארץ ישראל על ידי קניית קרקע וייסוד העיר בני-ברק. (אב"ה)

כז אייר אסיפת הועד הלאומי דנה ארוכות בסמכות הרה"ר בענייני אישות. (אצ"מ)

ב סיון הרב קוק פרסם "קול קורא" ליהודי ארץ ישראל והגולה, בו קרא להושיט עזרה ליהודי אוקראינה, שסבלו מרדיפות וחרפת רעב. (אצ"ד)

ה סיון הרה"ר פנתה לממשלת בריטניה בדרישה, שתתערב לטובת יהודי פרס, אשר סבלו מפרעות וניסיונות להעבירם לדת הבהאית, ושתאפשר להם לעלות לארץ. (הארץ)

י' סיון חב"ר הרה"ר פנו לרב מאיר, שהיה באותה העת באלכסנדריה, שיסע ללונדון כדי לשכנע את הנציב העליון ושר המושבות, שהשיפוט בעניינים דתיים ימסר לרה"ר, ושהוא יכלול את כל היהודים בארץ ישראל ואף את הנתינים הזרים. וכן, שימחה על הסעיף המוצע ב"חוקת הקהילות", המכיר בנישואין אזרחיים. (גנה"מ)

י' סיון חב"ר הרה"ר יצאה בחריפות נגד הניסיונות להנהיג נישואין אזרחיים בקרב יהודי ארץ ישראל. (הארץ)

ו' תמוז "ועד משמרת השבת" התכנס בבית הרב קוק, כדי לדון על הראינוע [בית קולנוע] "בין לאומי", שחילל שבת בפרהסיא. אסיפת מחאה בנדון התכנסה [ב-ט' בתמוז] בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה [ואכן הפעילות בשבת ובחג הופסקה]. (דאר היום)

יז' תמוז חב"ר הרה"ר שלחה מברק אל "חבר הלאומים", בשם כל עם ישראל הצם ביום זה, בו דרשה, שיכיר בבית הלאומי של העם היהודי בארץ ישראל. (הארץ)

ג' אב על פי תביעת הרה"ר, הורשעו 2 מקנאי ירושלים, שכתבו כתב פלסטר "קול גדול" נגד הרב קוק וחב"ר הרה"ר [לאחר שהם הורשעו, היא ביקשה לחון אותם]. (אצ"ד)

ה אב הרב קוק ביקר אצל הנציב העליון, ודן עמו בעניינים ציבוריים שונים, בייחוד על סמכותה של הרה"ר לפי "חוקת הקהילות". (דאר היום)

י אב הרב קוק הודיע ל"חפץ חיים" ולרב ח"ע גרודז'נסקי, שהוא מסכים לקבוע בכל העולם תענית ציבור בער"ח אלול. כן ביקשם, שיפנו אל העוסקים בירושלים בענין "אגודת ישראל", ויזהירו אותם ממחלוקת, ביזוי תלמידי חכמים ולשון הרע. (אג"ר)

יד אב הרה"ר שלחה לנציב העליון את הערותיה ל"חוקת הקהילות", אותה הוא שלח אליה לעיון. (גנצ"ד)

טו אב הרה"ר שלחה מכתב ברכה לוועידה העולמית של ה"מזרחי" [שהתכנסה בקרלסבד שבצ'כוסלובקיה], בו קראה לה - לפעול לגדירת הפרצות בענייני הדת, ולהבטיח את שמירת צביון מסורת התורה בבניין הארץ. (גנצ"ד, דאר היום)

טז אב בפגישה עם הנציב העליון ביקש הרב קוק, שבכל חוזה העבודה עם הפועלים היהודים, תוכנס פסקה בה יכתב - היהודים אינם חייבים לעבוד בשבתות ובימי מנוחה ליהודים [וזאת לאחר שהנהלת הרכבות בארץ ישראל דרשה זאת]. (דאר היום)

יט אב היועץ המשפטי של ממשלת המנדט, נ. בנטוויץ, העביר את "חוקת הרבנות בארץ ישראל" לידי נשיאות הוועד הלאומי, תוך הדגשה כי על "חוקת הקהילות" להכיל גם פרק בדבר סמכות הרבנות, תפקידיה ושיפוטתה [הוועד הלאומי התעלם מדרישה זו, בטענה שפרק זה לא אושר על ידי אסיפת הנבחרים (אצ"מ)]

כו אב הרב קוק דרש ממפקד המשטרה המחוזית, להעמיד שוטרים ירושלמיים ליד קבר רחל מראש חודש אלול עד ערב יום הכיפורים. (אר"ר)

כז אב לאחר משא ומתן ממושך, הודיע היועץ המשפטי של ממשלת המנדט, נ. בנטוויץ, לרה"ר, שדרישתה התקבלה, וכל השאלות בנוגע להנהלת ההקדשות, מינוי ממונים להם או תביעות נגד הממונים, יובאו בפני בית הדין של מוסד ההקדשות, אלא אם כל הצדדים יסכימו להגיש את תביעתם בפני בתי הדין השרעיים. (אר"ר)

ער"ח אלול יום תענית ציבור ותפילה בכל העולם למען יהודי אוקראינה שסבלו מרעב, מחלות ורדיפות [וראה לעיל - י' אב]. (דאר היום)

ח אלול הממשלה הבריטית פרסמה את סמכויותיו של בית הדין הרבני בעניינים האישיים כקידושין, גירושין ואישור צוואות שנעשו בפני בית הדין הרבני [בענייני ממונות הוא ישמש רק כבורר, ופסק הדין שלו צריך אישור ממוסדות המשפט הממשלתיים]. (ר"ר)

על פי דבר המלך במועצתו, קיבלה הרה"ר רשות לרשום הקדשות, אך יהודי יכול להוסיף ולרשום הקדש גם בבית הדין המוסלמי. (אר"ר)

כט אלול הרה"ר פנתה לכל תושבי ירושלים - להזדרז ולהודות בארצנו הקדושה, ולהודיע שהם אזרחי ארץ ישראל. (אג"ר)

תרפ"ג

ה תשרי הרב קוק פנה ליהדות העולם - לסייע בייסוד "קופה של שומרי שביעית בארץ ישראל", עבור החקלאים שלא רצו להסתמך על "היתר המכירה (בשדה הראי"ה)

יג תשרי סוכרי ההדרים בירושלים חתמו בפני הרה"ר, שלא לייקר את שער ההדסים יותר משילינג אחד.
(אב"ה)

הרב קוק מחה בפני הנציב העליון, על הפגיעה ב- 17 חיילים יהודים שהתנגדו לעבוד ביום הכיפורים. (אצ"מ)

יד תשרי הרב קוק פרסם "גילוי דעת", בו תקף בחריפות את הזנחת יישובה של חברון, שיש לה סגולות מיוחדות וחשיבות פוליטית לעצם הנוכחות היהודית בה. (ק"י)

יב חשון בבית הרב קוק התקיימה אסיפה למען יתומי אוקראינה, במגמה לבדוק את האפשרות להביא כמאה מהם לירושלים. הרה"ר פנתה אחר כך למחלקת ההגירה והעליה של ממשלת המנדט בבקשה, שתתן את הרשיונות הדרושים לכך. (ק"י)

יח חשון רבני ירושלים התאספו במשרד הרה"ר. לאחר דיון הלכתי הוחלט- אסור לאכול את הברווזים שהובאו מהודו (אר"ר).

יט חשון לאחר אסיפת רבנים בביתו של הרב קוק, נשלח מכתב בקשה לנציב העליון, להוציא פקודה בחוק לאסור את חילולי השבת בפרהסיה בכל רחבי הארץ. (ק"י)

ז כסלו באסיפת הועד הלאומי נמסר דיו וחשבון על המשא ומתן שהתנהל לגבי סמכות הרה"ר. (אר"ר)

יא כסלו הרב קוק דרש ממזכירות "הסתדרות העובדים", למנוע את חילול השבת באסיפת העובדים שנועדה להתקיים בערב שבת בירושלים. (על המשמר)

הרה"ר פנתה בבקשה למחלקת העלייה והנסיעות של ממשלת המנדט, לוותר על מס ההגירה שדרשה עבור 126 היתומים שהובאו מאוקראינה. (התור)

יח כסלו הרה"ר קיבלה סמכות ממשלת המנדט, לדון בענייני הקדשות של יהודים, ולסדרם על פי דיני ישראל. (התור)

כא כסלו י"ר "ההסתדרות הציונית", ד"ר ח. ויצמן, ביקר בבית הרב קוק, ודן עמו במציאת דרכים בהם יהיו שותפים כל הזרמים בבנין הארץ. הרב קוק דרש ממנו, לדאוג שהדת תשמר בכל חוגי העובדים. (ק"י)

כד כסלו הרב קוק פרסם מכתב פומבי, בו הוא קרא לשוב - להעדיף עבודה עברית בארץ ישראל, וזאת בבחינת "וחי אחיך עמך". (ק"י)

כה כסלו ביוזמתו של הרב קוק, התקיימה אסיפת ראשי ישיבות ומוסדות הישוב הישן, בה נדונה ההצעה להקים ישיבה בחברון. הוחלט - כל ישיבה תשלח לשם מספר תלמידים, שיקבלו את משכורתם מהישיבה ששלחה אותם. (פ)

יט טבת הרב קוק הודיע לג. פרומקין, י"ר "ועדת השחיטה והקבורה" [ועדת חקירה שמינה הנציב העליון בי"א באייר תרפ"ב], שבדעתו להשאיר את 2 ועדי השחיטה, של האשכנזים והספרדים, ומהם יבחר ועד שיפקח על העניינים הכלליים מתוך תקווה לאיחודם בעתיד. (אצ"מ)

כא טבת הרב קוק מחה בפני הועדה הארצית של "קרן קיימת לישראל", על שתיקתה נוכח חילולי השבת ואכילת טריפות בפרהסיה, במספר קבוצות העומדות על קרקעותיה. (אג"ר)

כד טבת בבית הרב קוק התקיימה אסיפת רבנים מחברי הרה"ר, בתי הדין ומורי הצדק, בה נדונו עניינים הנוגעים לשמירת הדת בארץ. הוחלט - על החנוונים למסור ל"ועד הרבנים" את רשימת המאכלים הנמכרים על ידם, כדי שה"ועד" יתן עליהם הכשר בכתב.
כמו כן, האסיפה דחתה את הצעת בית הדין בקושטא, לקדש אשה על תנאי כך שאם הבעל יעלם תצא האשה בלי גט.
(ק"י)

ח שבט הרב קוק ורבני פתח תקוה קראו לציבור - לקנות רק את אתרוגי ארץ ישראל, כדי לחזק את ישוב הארץ והעובדים בה. (גנצ"ד)

ט שבט לאחר מחאתו [בכ"ד בטבת] באירגון הפועלים, על שקיימו את כינוסם בבית הקולנוע "ציון" תוך חילול שבת, פנה הרב קוק בקריאה כללית לכל תושבי הארץ - לשמור על קדושת השבת. (התור, ק"י)

טז שבט הרב קוק פרסם "קול קורא" ליהודי הגולה, בו קרא לייסד קופה של "שומרי שביעית בארץ ישראל" למען האיכרים, שרצו לשמור על מצות השמיטה מבלי להסתמך על "היתר המכירה". (ק"י)

כ שבט הרב קוק נפגש עם פרופ' א. איינשטיין, שבא לביקור בארץ. (אג"ר)

ב אדר הרבה"ר שלחו אגרת מיוחדת למלכת אתיופיה, בה ביקשו ממנה, לחמול ולרחם על היהודים המתגוררים בארצה, ושתסייע לד"ר י. פייטלוביץ לחנכם על פי דת ישראל. (לקוטי הראי"ה)

ד אדר לפני יציאתו בפעם החמישית של ד"ר י. פייטלוביץ לאתיופיה, פנה הרב קוק ב"קול קורא" ליהודי ארץ ישראל - לתרום ספרי קודש למען יהודי אתיופיה, ולשולחם לרה"ר. (דאר היום)

הרבה"ר שלחו [ב-ו' אדר] מכתב עדוד ליהודי אתיופיה, לשמור על אמונתם הטהורה, ולא לפנות לדברי שקר של מסיתים ומדיחים. (לקוטי הראי"ה)

יב אדר ממשלת המנדט הוציאה פקודה, שחייבה את כל מוסדות החסד [ההקדשות] היהודים להימצא תחת השגחת הרה"ר ולא הקאדי המוסלמי. (העולם)

יד אדר הרב קוק פנה לשלטונות המנדט בדרישה, לסגור בשבת את בית הדואר בעפולה [הוא נענה, שניתנו הוראות בהתאם]. (ק"י)

ו ניסן הרב קוק פנה למפקדה הצבאית ולמזכירות ממשלת המנדט בדרישה, שיתנו חופשה לפקידים היהודים בפסח, ושיפטרם מכל עבודה ביום הראשון והאחרון של החג. כן פנה בענין זה לגבי האסירים היהודים [המפקח הכללי הודיעו, שהוא העביר הוראות בהתאם לדרישותיו]. (ק"י)

כ ניסן הרה"ר פנתה לממשלה הבריטית בבקשה, שתטפל בהקלת מצבם של יהודי תימן, ושתסייע בעלייתם לארץ ישראל. (הארץ)

כו ניסן הרב קוק פנה להנהלת חברת היק"א, בבקשה לבנות מקוה טהרה במושבות שנבנו מחדש בתמיכתה. (אב"ה)

ד אייר הרב קוק ביקר בתל אביב-יפו. לאחר משא ומתן עם העירייה על שמירת השבת הוא ניסח הצעה ל"חוקת השבת". תושבים רבים איימו, שאם היא לא תתקבל, הם יחרימו את הבחירות לעירייה [נראה להלן - כ"ד סיון]. (ק"י)

ז אייר יום צום, תפילה ותקיעה בשופר על רדיפות היהודים ברוסיה, פרס ותימן. (העולם)

י אייר הרב קוק פנה לרב הכולל למדינות צרפת, הרב פרופ' י. לוי, א. שיבקש מהברון רוטשילד, לחתום לפני שנת השמיטה על ההרשאה לצורך מכירת הקרקעות השייכות לו בארץ ישראל.
ב. שיציע לברון לרכוש את החצרות הסמוכות להר הבית, מאחר ויש אפשרות לקנותן באופן חוקי. (אר"ר)

יג אייר הרב קוק פנה לנציב העליון בבקשה, שישפיע על ממשלת בריטניה לעזור בחילוץ יהודי תימן, ושתתן להם רשות להיכנס לארץ ישראל. (אר"ר)

טז אייר הרב קוק פנה לנציב העליון בבקשה, שיתיר ל-150 יהודים מתימן להכנס לארץ ישראל. (אר"ר)

כ אייר הרב קוק פנה אל הנציב העליון בדרישה, שיוציא הוראה לכל בתי המשפט בארץ- בכל השאלות הנוגעות לניהול הקדשות של יהודים, יתחשבו רק בפסק של הרה"ר ולא בפסק של בית הדין המוסלמי, כפי שאירע באותה עת. (אר"ר)

ח סיון הרב קוק פנה לנציב העליון, שידחה את חגיגת יום ההולדת למלך בריטניה, ג'ורג' החמישי, שנועדה להתקיים בשבת [וראה להלן - י"ח סיון]. (אר"ר)

הרבה"ר חזרו וקראו לציבור - לסייע ל"קרן קיימת לישראל" במצווה הגדולה והקדושה של גאולת אדמת ארץ ישראל. (אב"ה)

יב סיון במעמד הנציב העליון ואורחים רבים, נחנך בית הרב קוק, שנבנה בתרומת הנדבן ה. פישל מארה"ב, כתרומה למעמד הרה"ר בארץ ישראל. (ק"י)

יז סיון לכבוד יום הולדתו של מלך בריטניה, קיבלו הרבה"ר אות כבוד של בריטניה - "מפקד כבוד". (ק"י)

הרה"ר פנתה לנציב העליון בבקשה, שיוציא פקודה שעל פיה - כל השטרות שזמן פרעונם חל בשבת ומועד, יידחה זמן הפירעון ביום אחד. (העולם)

יח סיון ב"חורבת ר' יהודה החסיד" בעיר העתיקה, נאמרה בשבת פרשת "בהעלותך", תפילה חגיגית - שחבורה על ידי הרב קוק - לרגל יום הולדתו של מלך בריטניה, ג'ורג' החמישי [הרבה"ר נמנעו מלהשתתף בחגיגות הרשמיות מפאת קדושת השבת]. (אב"ה, התור)

כ סיון הרב קוק מחה בתוקף בפני הנציב העליון על המשפט המעוות שנעשה לרבה של חברון, הרב י"י סלונים, ודרש ממנו לבטל את העונש שהוטל עליו. כן דרש, להגביר את הביטחון והשמירה על יהודי חברון מפני התנפלויות הערבים. (אר"ר)

כב סיון הרב קוק הודיע למנהיג ה"מזרחי" הרב י"ל פישמן, שלדעתו יש להתאחד ולהשתתף בבחירות ל"ועד העיר" בירושלים, וזאת בתנאי, שהועד יסלק את ידיו ממוסדות החינוך וממוסדות הצדקה המקבילים את כספם מארצות הגולה. (התור)

כד סיון בעיריית תל-אביב התקבלה החלטה, להכניס בחוקתה את החוק על שמירת השבת, כפי שניסח הרב קוק [עת ביקר בעיר ב-ד' באייר]. לאחר החלטה זו, הצטרפו מספר שכונות לעיריית תל-אביב. (התור)

ד תמוז הרב קוק שלח לנציב העליון העתק ממכתב שהרה"ר קיבלה מזקן השופטים, בדבר סמכותה בכל הנוגע להקדשות של יהודים, וביקש ממנו, להוציא הוראות מתאימות לבתי המשפט בנושא זה לפני נסיעתו לבריטניה. (אר"ר)

ו תמוז הרב קוק ביקש מהנציב העליון, להעביר את תודתו למלך בריטניה, ג'ורג' החמישי, על שהעניק לו את אות הכבוד הנעלה ביותר של הקיסרות הבריטית. (אב"ה)

יח תמוז בטקס מיוחד בארמון הנציב שעל הר הצופים, העניק מ"מ הנציב העליון לרב קוק את אות הכבוד "מפקד כבוד של אורדן הקיסרות הבריטית הנעלה ביותר" [הרב לא ענד יותר מדליה זו כי היא היתה עשויה בצורת צלב]. הרב קוק ביקש ממנו, שידרוש מממשלת בריטניה, לתת לרה"ר את כל הסמכויות כפי שהיא הבטיחה, ושתאפשר את סידורן של כל הקהילות היהודיות בארץ. (דאר היום)

כז תמוז הרב קוק ביקר בפתח תקוה. שם הוא נפגש עם תושבי המקום, שקיבלוהו בשמחה רבה, כן ביקר במשרד הרבנות וטיפול בבעיות שונות. (ק"י)

כח תמוז הרב קוק שלח מנשר מיוחד לצירי הקונגרס הציוני ה-י"ג [שהתכנס בקרלסבד שבצ'כוסלובקיה], בו דרש להפסיק את חילולי השבת ואכילת מאכלים לא כשרים בפרהסיה, במיוחד בחוות, במקומות ציבוריים ובקיבוצים. כמו כן, הוא פנה [ב-י"ז באב] לנציגי ה"מזרחי", שהתכנסו באותו מקום, לפעול בקונגרס בענין זה, תוך שיתוף פעולה עם נציגי "אגודת ישראל". (התור)

יא אב הרב קוק פנה למושל מחוז ירושלים-יפו בדרישה, לא להתיר לשום שוחט חדש לעסוק בשחיטה ולהיכנס לבית המטבחים, ללא אישור הרה"ר, ולא לפני הגשת המסקנות של "ועדת השחיטה" שהקימה הממשלה. (אר"ר)

יד אב הרבה"ר שלחו לנציב העליון את חוות דעתם על "חוקת הרבנות" ו"חוקת הקהילות". (אר"ר)

כד אב בפגישה עם מושל ירושלים, דרש הרב קוק, ששמירת השבת תקבל תוקף של חוק ממשלתי באותן שכונות יהודיות שקיבלו את שמירת השבת בתור תקנה כללית. על פי הצעתו התקבלה הנוסחה, לפיה, רשאי כל ועד מקומי או שכונתי לחוקק חוק פנימי, שיורה על סגירת חנויות ודרכים פנימיות בפני כלי רכב בשבת. (דאר היום)

כח אב הרב קוק ביאר למושל ירושלים את הסכנה הנשקפת לרה"ר אם תינתן רשות ל"אגודת ישראל" לנהל שחיטה נפרדת, ודרש ממנו שלא לעשות שינויים בסדרי השחיטה בירושלים. (גנה"מ)

כג אלול הרב קוק ביקר בחיפה. שם הוא התקבל בכבוד על ידי מ"מ מושל המחוז ומנהל הרכבת. (אר"ר)

תרפ"ד

כו תשרי בעת ביקור במשרדי "קרן קיימת לישראל", הביעו הרבה"ר את תמיכתם במפעלה החשוב בגאולת

אדמת ארץ ישראל. (הארץ)

כט תשרי הרב קוק פנה לברון רוטשילד, שיתקצב את שכרו החודשי של רב המושבה זכרון יעקב, הנושאת את שם אביו. (אר"ר)

כד חשון בית המשפט העליון דחה את טענת היועץ המשפטי של ממשלת המנדט נ. בנטוויץ, שהפקודה הרשמית מעניקה לרה"ר את כל הסמכויות שהיו ל"חכם באשי", ובכללן ענייני השחיטה. (הד העם)

כז-כח חשון באסיפת הוועד הלאומי אושרה הצעת הנציב העליון ל"חוקת הקהילות", תוך הבעת תרעומת על המקום המרכזי שתפסה בה הרה"ר. כן הובעה דרישה לקיים בחירות חדשות לרה"ר, בהן 75% מהבוחרים יהיו חילוניים [ההחלטה ונימוקיה ניתנו לנציב העליון ב-י"ד בשבט, שדחה דרישה זו]. (אצ"מ)

כח חשון הרב קוק פנה לנציב העליון בדרישה, שלא יתיר ל"אגודת ישראל" לנהל שחיטה נפרדת בירושלים, דבר שיגרום לפילוג העדות, הרס הדת ופגיעה ברה"ר וסמכותה, הואיל והיא היורשת הבלעדית

של ה"חכם באשי". (גנה"מ)

כט חשון הרבה"ר פנו לנציב העליון בדרישה, שלא יאשר את "חוקת הקהילות" מבלי לאשר יחד איתה את "חוקת הרבנות", שהיא חלק בלתי נפרד ממנה. (אר"ר)

בביתו של הרב קוק נבחר ועד, שתפקידו היה לסייע בקליטת אלפי יתומים מאוקראינה, ולדאוג לחינוכם ברוח היהדות בתורה ובעבודה. (גנצ"ד)

ז כסלו היועץ המשפטי של ממשלת המנדט, נ. בנטוויץ, הבטיח למערה"ר, שיימלכו בה בכל השאלות הנוגעות להסתדרות הדתית ול"חוקת הרבנות". (גנצ"ד)

ח כסלו הרבה"ר פנו לנציב העליון בדרישה, שבאסיפה הקרובה של "המועצה המייעצת", יאושר סמכותו של בית הדין היהודי לדון גם בניהול הקדשות שנעשו לפני הקאדי המוסלמי, וכן בניהול כספי הנדבות הבאות מחוץ לארץ להחזקת מוסדות יהודים וכוללים. (אר"ר)

יב כסלו הרב קוק פנה ליהודי הגולה, לסייע בתרומות ל"קרן קיימת לישראל" לצורך רכישת אדמות בארץ

ישראל כי כעת השעה כשרה לכך. (אג"ר)

יג-כב כסלו הרב קוק יצא בראש משלחת רבנים לביקור במושבות ובקיבוצי עמק יזרעאל, עמק הירדן והגליל, בטבריה ובצפת. שם הם פעלו רבות לחיזוק עניי הדת - בשמירת כשרות, שבת וחינוך הילדים. (ק"י)

טו כסלו היועץ המשפטי של ממשלת המנדט, נ. בנטוויץ, השיב למכתב הרבה"ר [מ-כ"ט בחשוון], בו הבטיחם שהצעותיהם ל"חוקת הרבנות" יבחנו בעיון רב, ויתעצו עמם בכל ההוראות הנוגעות למשרדי הרבנות. (גנצ"ד)

כח כסלו הרבה"ר פרסמו הכחשה לידיעה שהתפרסמה בבריטניה, כאילו היהודים האורתודוקסים בירושלים מקווים שהנציב העליון יתפטר. הם הודיעו, שהנציב העליון חביב ונערץ על העם כולו. (אר"ר)

א טבת הרבה"ר השתתפו בחגיגה לציון השנה השישית ל"יום כיבוש ירושלים" על ידי הבריטים [בערב חנוכה תרע"ח]. (העולם)

ח טבת חברי "ועד משמרת השבת" התכנסו בבית הרב קוק, לדון כיצד להפסיק את חילולי השבת בטיולים ואספות עם, שהתרבו באותה העת בארץ. (דאר היום)

ג שבט הרב קוק פנה להסתדרות המורים, לא לטעת עצים בטיולי התלמידים בט"ו- בשבט, בגלל שנת השמיטה. (אג"ר)

ז שבט הרב קוק פנה לציבור, לסייע לרב י. גרשטנקורן בביסוסה ויישובה של בני- ברק. (אג"ר, ליקוטי הראי"ה)

ט שבט הנציב העליון העניק לרבה"ר את אות הכבוד "מפקד אזורי של הממלכה הבריטנית", כהוקרה על ערכם ופועלם [ב-ט"ו בשבט שלח הרב קוק מכתב תודה למלך בריטניה על כך]. (דאר היום)

יא שבט הועד הפועל של "אגודת ישראל" הודיע לרב קוק, ש"הכנסיה הגדולה" החליטה לנצל את נסיעתו של האדמו"ר מגור כדי לפשר בסכסוך בין משרד הרה"ר לבין "ועד העיר האשכנזי" בירושלים. (א) (ר"ר)

יד שבט יו"ר הועד הלאומי ד. ילין, שלח מכתב לנציב העליון, בו פירט את נימוקיו ועמדתו בעד קיום בחירות לרה"ר. (אצ"מ)

טו שבט הרב קוק פרסם מחאה נמרצת נגד חילולי השבת בפרהסיא, במיוחד בטיולים ובמשחקי הכדורגל של אגודת "מכבי", וביקש מהציבור לחדול מכך. (דאר היום)

יז שבט האדמו"ר מגור, שהגיע לארץ מפולין, ביקר בבית הרב קוק, ודן עמו כיצד לפתור את המחלוקת בירושלים בין הרה"ר ל"אגודת ישראל" בענין השחיטה. (אצ"ד)

כא שבט משלחת של ראשי הישוב, ביניהם הרב מאיר, נפגשה ברבת עמון עם המלך חוסיין מלך ח'ג'ז, והגישה לו את החלטות הקונגרסים הציוניים ה-י"ב וה-י"ג, המביעות את שאיפת היהודים לבנות את מדינתם, תוך יחסי ידידות עם הערבים ושמירת זכויותיהם. הרב קיבל מהמלך אות כבוד ממדרגה ראשונה. (העולם)

יד אדר א' הרב קוק שלח למושל ירושלים-יפו את הצעות הרה"ר לגבי דרישת "אגודת ישראל" לשחיטה נפרדת בירושלים. (גנה"מ)

יז אדר א' הרב קוק מחה בפני "ההנהלה הציונית" והועד הלאומי, על כוונת פקידיהם משכונת בית הכרם בירושלים, לצאת לטיול ליריחו ביום השבת. (אג"ר)

כב אדר א' הרב קוק נפגש עם הנציב העליון לפני צאתו לארה"ב. לפי דרישתו, הבטיח הנציב העליון, שיותר לא יושמו מכשולים בפני רבנים שירצו לעלות לארץ, אם הרה"ר תאשר שהם מביאים תועלת לשוב היהודי אף על פי שאין להם משרה מובטחת למפרע. (ק"י)

כג אדר א' הרב קוק פנה לכל תושבי הארץ, לסייע במגבית עבור העולים החדשים מחוסרי עבודה. (אג"ר)

לאחר פניות מרובות של מנהלי ה"סנטרל רעליף" מארה"ב [שהפסיקו לתמוך בישיבות ובמוסדות התורה בעולם עקב קשיים כספיים], יצא הרב קוק לארה"ב ולקנדה, שם הוא עמד בראש משלחת חירום של רבנים, שגייסה כספים עבור ישיבות ומוסדות תורה בארץ ישראל ובאירופה [במשלחת השתתפו גם רבה של קובנה - הרב א"ד שפירא, וראש ישיבת סלבודקה - הרב מ"מ עפשטיין]. (ק"י)

א אדר ב' התפרסם "קול קורא" של הרב מאיר, בו הוא קרא לקהילות הספרדים בארצות המזרח להתארגן במפלגת ה"מזרחי". (התור)

ה אדר ב' בתגובה להצעת הפקודה בדבר האפוטרופסות, ששלח היועץ המשפטי של ממשלת המנדט לרה"ר, השיב לו הרב קוק בתרעומת, שמסמך זה שולל כמעט לגמרי את הסמכות של בתי הדין הדתיים של היהודים, מאחר וזו נמסרה לבתי המשפט האזרחיים, בעוד שלבתי הדין המוסלמים ניתנה סמכות מלאה. (אר"ר)

ז אדר ב' הרה"ר הודיעה ליו"ר "קרן הקיימת לישראל" מ. אוסישקין, שבמושבה הטרנסלובית בעמק יזרעאל יהודים חולבים פרות בשבת, ודרשה ממנו להפסיק זאת. (אר"ר)

יג אדר ב' הרב קוק הגיע לניו יורק, שם התקבל בכבוד רב על ידי רבני ארה"ב וראש העיר. למחרת הוא נפגש עם ד"ר ח. וייצמן, שהגיע לארה"ב לרגל פתיחת מגבית "קרן היסוד". הרב קוק דחה את הביקורת של

ו"יצמן - שביקורו כעת בארה"ב יפגע במגבית זו. (ק"י, אצ"ד)

יח אדר ב' במושב השלישי של "אסיפת הנבחרים", דרשה הרה"ר להכניס ל"חוקת הקהילות" פרק מיוחד על סמכותה, בחירתה, תפקידיה ותקציבה. (העולם)

כב אדר ב' הרב מאיר פרסם כרוז, בו קרא לקהילות הספרדים לסייע בבניין הארץ.

(העולם)

כח אדר ב' מ"מ נשיא הרה"ר, הרב צ"פ פראנק, פנה בתרעומת ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט, על שלא קיים את הבטחתו, לאשר רשמית את סמכות בתי הדין הרבניים בנוגע להקדשות. דבר זה גרם לזלזול ברה"ר, עד כדי כך, שבית המשפט האזרחי עיקל את כספי ההקדשות של המוסד "מושב זקנים המאוחד", בניגוד להחלטת הרה"ר, דבר שלא קרה אפילו בימי השלטון התורכי. כן נשלחו מכתבים בנושא זה לנציב העליון ולמושל מחוז ירושלים [בעיתון הרשמי של ממשלת המנדט מ-כ"ז בניסן, התפרסם - ניתנה לרה"ר סמכות מלאה לדון בענייני הקדשות של יהודים]. (אר"ר)

ג ניסן הרב מאיר והרב פראנק דנו עם הנציב העליון בשאלת העגונות הרבות, שבעליהן נעלמו לאחר ששרתו בצבא התורכי [הנציב הבטיח לברר עליהם פרטים אצל ממשלת תורכיה]. הרב מאיר הזמין להתפלל ביום א' של פסח בבית הכנסת "רבן יוחנן בן זכאי" בעיר העתיקה, הנציב נענה להזמנה. (הע ולם, ש"צ)

יא ניסן הרב קוק נפגש עם נשיא ארה"ב ק. קולידג', והודה לו על עזרתה של ארצו בבנין ארץ ישראל. הנשיא הבטיח לו, שארה"ב תעשה הכל כדי שפעילות זו תימשך. באותו היום, נפגש הרב קוק גם עם שגריר בריטניה בארה"ב, והביע בפניו את תודתו לבריטניה על עזרתה לעם היהודי לשוב לבנות את ארצו. (ק"י)

יד ניסן הרב מאיר נסע לבית הנציב העליון, ודרש ממנו לשחרר את השוטרים היהודים לליל הסדר [הנציב סידר זאת מיד]. (ק"י)

ב אייר הממשלה הבריטית פרסמה את הצעתה לחוקה של הקהילה העברית בארץ ישראל [הצעה שניה], בה נקבעו שתי רשויות - דתית וחילונית. בהצעה זו, מערה"ר ומשרדי הרבנות המקומיים תפסו את המקום הראשון, אך מעמדה וסמכותה הורעו. (אצ"מ, ר"ר)

ד אייר הרה"ר פנתה בדרישה ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט, שיורה לבתי המשפט להוציא לפועל את פסקי הרה"ר בלי סידורים חדשים ומיסים נוספים, כפי שהדבר היה בעבר. (אר"ר)

ח אייר ב"ועידת אגודת הרבנים" שהתכנסה בניו-יורק, הציע הרב קוק לייסד "הסתדרות עולמית של רבנים אורתודוקסים", שמרכזת יהיה בירושלים, ובבוא היום היא תסלול את הדרך להקמת הסנהדרין [עם סיום הועידה, נסעה משלחת הרבנים לקנדה, ואחר כך שבה לארה"ב]. (העולם)

ב סיון הרה"ר פנתה לנציב העליון בתרעומת קשה, על שהממשלה עמדה לקצץ בהכנסות ובזכויות בית הדין הרבני בנוגע להקדשות שתעשנה בעתיד, בהתירה גם לבתי משפט אזרחיים לסדר הקדשות, אפילו כאלו הקשורים לקיום הדת. (אר"ר)

ו סיון באסיפה שהתקיימה במשרדי הרה"ר, האשימו הדוברים את הוועד הלאומי בנסינות להשתלט על המוסדות הדתיים והחינוכיים של קהילת ירושלים. הועלו טענות קשות נגד התיקונים שנעשו לרעת הרה"ר [בהצעה השניה של הממשלה, ראה לעיל - ב' אייר]. (הד העם, ר"ר)

לאחר שד"ר י. פייטלוביץ חזר מאתיופיה ועמו מספר צעירים פלאשים וחכם העדה שבא ללמוד תורה, פנה הרב קוק ל"הסתדרות המזרחי העולמי" בבקשה, שתקבל עליה את חינוכו של אותו חכם, ושתדאג לכל מחסורו. (גנצ"ד)

כה סיון האסיפה הכללית של "אגודת הרבנים באמריקה", בה השתתף גם הרב קוק, דרשה מכל היהודים לסייע לישיבות בארץ ישראל ולמוסדות של הישוב הישן. כן החליטה לבנות בנין נאה לרה"ר כדי להרים את כבוד התורה. (ק"י)

כט סיון בישיבת הועד הפועל של הועד הלאומי, נמסר על מברק ששלח הרב קוק [ששהה באותה עת בארה"ב] לנציב העליון, בו קבל על השינויים שנעשו לרעת הרה"ר בהצעה השניה של הממשלה [ראה לעיל - ב' אי"ר], וזאת, לאחר שהנציב העליון הבטיח לו, שהוא לא יפעל בנושא זה עד שובו מארה"ב (אצ"מ)

יג תמוז מ"מ נשיא הרה"ר, הרב צ"פ פראנק, פנה בבקשה למ"מ מושל מחוז ירושלים-יפו, שיסדר רישיונות שיאפשרו לרב א"ז מלצר לעלות לארץ ישראל. (אר"ר)

טז תמוז הרב מאיר יצא לאירופה, בין השאר כדי לנהל תעמולה עבור הכנסיה העולמית האמורה להתקיים בירושלים לפני הכנסיה הציונית הבאה. (התור)

כא תמוז הרה"ר פנתה ל"אגודת הרבנים" באמריקה וקנדה ולרב הראשי של בריטניה הרב י"צ הרץ, שיפעלו נגד משלחת "אגודת ישראל", שבאה ללונדון כדי לדרוש מממשלת בריטניה - שההקדשות של היהודים יעשו בפני הקאדי המוסלמי, והקהילות בירושלים תהיינה נפרדות בכל הקשור לשחיטה. (אר"ר)

כג תמוז הרה"ר [בישיבתה ב-ט"ו בתמוז] דנה בבקשה להתגיר של השבט הבדואי "אל שמאלני" שחנה ליד צפת. הבקשה נדחתה עד שוב הנציב העליון והרב קוק לארץ. כן התקבל מכתב בקשה מאלפי אנוסים בפורטוגל, שרצו לשוב לדת היהודית, ושאלו את הרה"ר מה עליהם לעשות. (העולם)

ז' אב הרה"ר ו"הועד הכללי כנסת ישראל" בקשו מהרב קוק לשוב לארץ מארה"ב דרך לונדון, כדי שיפגש עם נציגי ממשלת בריטניה, וינסה לבטל את התיקונים להצעת "חוק הקהילות", שפגעו במעמדה וסמכותה של הרה"ר. (הד העם, ר"ר)

י' אלול הרב מאיר והרב פראנק נפגשו עם הנציב העליון, ששב לארץ, ודנו עמו בעניינים חשובים שעמדו על הפרק באותה העת. (ש"צ)

תרפ"ה

ה' תשרי נציגי הרה"ר, שהתקבלו לראיון אצל הנציב העליון, הסבו את תשומת לבו לקשיים בה היתה נתונה הרה"ר, עקב הפגיעה בסמכויותיה בנושא ההקדשות של היהודים. (אר"ר)

יא תשרי הרב מאיר פנה לנציב העליון בתרעומת, על שבעיתון הרשמי של הממשלה כבר אושרה הפקודה והזכות של בתי המשפט האזרחיים בנושא ההקדשות, בעוד שסמכויותיה של הרה"ר בענין זה לא אושרו מזה 4 שנים. כן הודיעו, שכל המוסדות הדתיים ובתי הצדקה והחסד בארץ דורשים, שהשיפוט בענין זה יהיה בידי הרה"ר, ולא כדרישת "אגודת ישראל" שחתרה תחתיה. (אר"ר)

י חשון במכתב ברכה למ"מ בייליס [ביום בו יצא זכאי במשפט עלילת הדם ברוסיה לפני 11 שנה], הביע הרב קוק את תקוותו, שיהודי ארה"ב יסייעו לו להתאקלם שם. (הדואר)

טו חשון הרב קוק נפגש עם נשיא מכסיקו ששהה בארה"ב, והודה לו על שפתח את שערי ארצו למהגרים יהודים. (ק"י)

כא חשון הרב קוק הגיע ללונדון בדרכו חזרה לארץ ישראל, שם התקבל בכבוד גדול על ידי הרבנים וראשי הציבור היהודי, ביניהם יו"ר "ההנהלה הציונית" נ. סוקולוב. (העולם)

כד חשון מ"מ נשיא הרה"ר, הרב צ"פ פראנק, פנה אל הנציב העליון בבקשה, שיטלגרף ללונדון כדי שהרב קוק, ששהה שם באותה העת, יתקבל לראיון אצל מלך בריטניה ג'ורג' החמישי [דבר זה לא התבצע, כי המלך התכוון לנאום הכתר שלו, ובזמן הזה הוא לא קיבל אורחים]. (אר"ר)

כה חשון הרב הראשי של בריטניה הרב י"צ הרץ, ערך קבלת פנים לרב קוק בהגיעו ללונדון בדרכו חזרה לארץ ישראל. (העולם)

כט חשון הרב קוק התקבל לראיון אצל הלורד בלפור ושר המושבות ה. אמרי, ושוחח עמם על עניני ארץ ישראל. (הארץ).

ל חשון הרה"ר פנתה אל הנציב העליון, ברגע האחרון לפני אישור "חוקת הקהילות" [הצעה שלישית], והעירה שוב את תשומת לבו להערותיה על חוקה זו, לפגיעה במעמדה וסמכותה, ועל שהיא הועמדה במקום השלישי בסדר המוסדות של הישוב בארץ ישראל, ולא במקום הראשון כבעבר. (אר"ר)

ה כסלו לאחר שנודע שמיניסטריון המושבות בלונדון הכניס שינויים ב"חוקת הקהילות", ונתן זכות ל"אגודת ישראל" למנות שוחטים משלה, פנתה הרה"ר לנציב העליון בדרישה, למנוע זאת כדי לא לפגוע בשחיטה המאוחדת בירושלים. (גנה"מ)

הרב קוק נפגש בלונדון עם שר המושבות בפעם השניה, ודן עמו על עניני ארץ ישראל ו"חוקת הקהילות". (העולם)

ח כסלו הרב קוק ביקר בבאזל שבשווייץ בדרכו חזרה לארץ, שם נפגש עם הרב י. רזנהיים מראשי "אגודת ישראל", ודן עמו ב"חוקת הקהילות". (דאר היום, העולם)

כ כסלו הרב קוק חזר לירושלים משליחותו בארה"ב, הוא התקבל בה בהערצה ובכבוד רב. (ק"י)

כד כסלו הרב קוק נפגש עם הנציב העליון, ומסר לו דין וחשבון על נסיעתו לחוץ לארץ, תוך הדגשת הערצת יהודי הגולה לפועלו. כן הודה לו על מכתב ההמלצה שקיבל ממנו, שבזכותו נפתחו בפניו כל המקומות הרשמיים. הם דנו גם על "חוקת הקהילות" וסמכות הרה"ר. (דאר היום)

כז כסלו רבנים, ראשי ישיבות וראשי מוסדות התורה והציבור בירושלים, פרסמו מחאה נמרצת כנגד תלמידים משיבת "אהל משה" בעיר העתיקה, שזרקו על הרב קוק דלי מלא מים. הרבנים דרשו לשרש תופעות מחפירות כאלו של החוג הקיצוני, הגורמות לחילול כבוד התורה והעדה החרדית בירושלים. (התור)

ג טבת הרב קוק ונציגי הרה"ר נפגשו עם הנציב העליון, ודנו עמו בנושא השחיטה האחידה בירושלים, ובדרישת "אגודת ישראל" להפרידה. (גנה"מ)

ד טבת הרב קוק שלח לנציב העליון את חוות הדעת של נשיאי "אגודת ישראל" על השחיטה בירושלים, בתוספת הבהרה: א. הרה"ר, למען השלום, ויתרה לרב זוננפלד כך שיוכל לפסול כל שוחט שימצא לנכון. ב. הדרישה של "אגודת ישראל" להפרדת השחיטה, באה רק מהחוגים החרדים הגרמנים של "אגודת ישראל", התולים עצמם בשמה של "אגודת ישראל" כולה. (גנה"מ)

יג טבת לאחר התערבותו של הרב קוק, התקבל החוק שקבע - השיפוט של הנהלת ההקדשות של היהודים, עובר לידי בית הדין של הרה"ר, אף אלו שנעשו לפני כן בבית המשפט המוסלמי. (התור)

כו טבת הרב קוק פנה לנציב העליון בבקשה, שיחון את בני מושבת עקרון וידון אותם לכף זכות [הנציב נענה לבקשתו]. (אג"ר)

ג-ד שבט ביוזמת הרב קוק, התקיימה בביתו בירושלים אסיפת רבני ארץ ישראל. הרבנים דנו בדרכים לביסוס הרבנות בארץ, וביחסי הגומלין בין מוסדות הישוב ומוסדות הדת בירושלים. האסיפה דרשה מממשלת המנדט - להסדיר את ענין שמירת השבת במסגרת החוק; ומ"ק"ן היסוד" - לתקצב את ענין הדת בהתישבות החדשה. (התור, הד העם)

ז ניסן הרבה"ר השתתפו בטקס פתיחת האוניברסיטה העברית בהר הצופים. הרב קוק נאם באותו טקס, ונשא תפילה מיוחדת להצלחת מוסד זה תוך תקווה שהוא יפעל על פי מסורת ישראל [סוף דבריו לא הובנו כהלכה, וגרמו לפולמוס קשת בציבור החרדי]. (חזון הגאולה)

כח ניסן הרה"ר ביקשה מהרב הראשי של בריטניה הרב י"צ הרץ, להיפגש עם שר המושבות ה. אומרי כדי להסביר לו את החשיבות של שחיטה אחידה בירושלים, תוך הדגשה, שגם המשלחת של נשיאי "אגודת ישראל", שבקרה בארץ ובדקה נושא זה, כתבה בחוות דעת משלה - השחיטה משביעת רצון וצריכה להשאר מאוחדת, ורק חרדים קיצוניים רוצים להפרידה. (גנה"מ)

יח אייר הרב קוק ביקר בבני ברק בליווי הרבה"ר של תל אביב, הוא התקבל שם בשמחה ובאהדה רבה. (ליקוטי הראי"ה)

יב סיון הרבה"ר מסרו ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט את החלטת הרה"ר, בקשר להקלות בסדרי הקידושין בקיבוצים. (גנה"מ)

יז סיון הרבה"ר והרבה"ר של תל אביב-יפו פנו ל"הנהלה הציונית" בדרישה, שלא תקבל שום החלטה בעניין "חוקת הקהילות" ללא השתתפות שני נציגים באי כח הרה"ר. (גנה"מ)

יז תמוז הרב קוק פנה ל"אגודת הסופרים" בדרישה, שלא תמכור כרטיסים עד צאת השבת לנשף שהיה אמור להתקיים במוצאי שבת. (אב"ה)

ח אב הרב קוק פנה בדרישה לקונגרס הציוני ה-י"ד [שהתקיים בווינה שבאוסטריה], לתת תקציב שנתי לסידור חיי הדת הציבוריים בכל הישובים, שנוסדו ושעתידים להיוסד על ידי התנועה הציונית. (אג"ר)

ז אלול הרב קוק פנה למושל ירושלים-יפו סיר ר. סטורס בדרישה, שיאסור לפתוח שחיטה חדשה ביפו, העשויה לפגוע בשחיטה המאוחדת שעמדה תחת פיקוחה של הרה"ר. (אג"ר)

יט-כא אלול ביוזמת הנהלת "קרן קיימת לישראל", יצאו הרבה"ר לסיור בקיבוצים ובמושבות בעמק יזרעאל ובגליל, בכל מקום הם התקבלו באהדה רבה.

(העולם, הד העם)

תרפ"ו

ל תשרי בפגישה עם ראשי "מכבי החשמונאי", דרש הרב קוק להעביר את משחקי הכדורגל משבת לימי החול, תוך הצהרה על תמיכתו בהם, ושהוא רואה בהם את אחד היסודות החשובים בתנועת התחיה. (דאר היום, ר"ר)

ד חשון הרה"ר הגישה תזכיר לנציב העליון בו הודיעה לו, שלאנשים שהתיצבו בפניו בתור באי כח היהדות החרדית, אין יפוי כח לדבר בשם כלל היהדות החרדית בארץ ישראל, השואפת לארגן את חיי הדת בארץ ללא פירודים. (גנה"מ)

ה חשון חברי הרה"ר האשכנזים, בתי הדין ומורי הוראה בירושלים פרסמו "גלוי דעת", בו קראו להחרים את הבחירות ל"אסיפת הנבחרים". כן הביעו את התנגדותם, להעמיד את שאלת זכות הבחירה לנשים למשאל עם. (דאר היום, ר"ר)

הרב מאיר פרסם מכתב תמיכה בפעילותו של "קרן היסוד". (העולם)

כד חשון לאחר ש"אגודת ישראל" הגישה תזכיר ל"מועצת חבר העמים", בו דרשה להפריד את השחיטה בירושלים, וזו ביקשה את תגובת שר המושבות הבריטי, פנה הרב קוק אל רבה הראשי של בריטניה הרב י"צ הרץ - שיפגש עם השר פעם נוספת כדי לבטל את דברי השטנה, שהשמיעו נציגי "אגודת ישראל", כנגד הרה"ר והשחיטה המאוחדת בכל הארץ [השחיטה הנפרדת החלה ב-י"ח בשבט, למרות התנגדותה הנמרצת של הרה"ר]. (גנה"מ)

לפי בקשת הנציב העליון, קראה הרה"ר לציבור להשתתף בחגיגת יום השנה לשביתת הנשק במלחמת העולם הראשונה [בשנת תרע"ח], ולהעלות את זכר הנופלים בדומיה בת שתי דקות. קהל רב, ביניהם רבנים ופקידי ממשלה, השתתף בחגיגה זו בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה. במקום נאמרה תפילה מיוחדת שחוברה על ידי הרב קוק. (אר"ר)

כו חשון הרב קוק התלונן בפני הנציב העליון, על קבוצת אנשים שהביאה שוחטים חדשים ליפו, ופתחה מקולין [אטליז] בו נמכר בשר שלא היה בהשגחת הרבנות. כן דרש ממנו לשמור על השחיטה האחידה, ולמצוא פתרון לבעיה זו בכל הארץ. (גנה"מ)

יט כסלו חוגים רחבים ביהדות החרדית החרימו את הבחירות [שהתקיימו באותו היום] ל"אסיפת הנבחרים", על רקע נתינת זכות בחירה לנשים, בכך נפגע ייצוגו של ה"מזרחי". מסיבה זו, הועלתה תביעה לקיים בחירות חדשות לרה"ר, גם הרבה"ר תמכו בה. (אצ"ד)

ראשי ה"מזרחי" פרסמו כרוז נגד "אגודת ישראל", על שהפיצה את הכרוז ששלח הרב קוק ל"מזרחי", חמש שנים קודם, בו הוא אסר את ההשתתפות הנשים בבחירות [הרב קוק לא מחה בהם על פרסום זה]. הרב מאיר היה מעומד ברשימת "התאחדות הספרדים". (אצ"ד, התור)

כא כסלו הרב מאיר פנה ליהודי פולין - לתמוך ולסייע ל"קרן היסוד" בבניין הארץ. בתשובה לגדולי הדור, ובראשם האדמו"ר מגור, ביאר הרב קוק מדוע לדעתו מצווה גדולה לתרום כספים ולסייע ל"קרן הקיימת לישראל", אף על פי שעל אדמותיה יושבים גם כאלו הרחוקים מתורה ומצוות. (אב"ה)

ל כסלו הרבה"ר השתתפו בטקס הבאת דגל הגדוד העברי- "גדוד ה-40 לקלעי המלך"- לבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה. הרב קוק נשא תפילה מיוחדת, אותה חיבר למעמד זה, ודרש בעניין המאורע. (אב"ה, התור)

יא טבת בפגישה עם הנציב העליון, ביקשו הרב קוק והרבה"ר של תל-אביב לבטל את השחיטה הנפרדת ביפו ואת פסק הדין של בית המשפט העליון בקשר לכך. (דאר היום)

יט טבת ועידת נציגי הקהילות קיבלה בברכה את הכרת ממשלת המנדט במועצת הרה"ר, והביעה את שאיפתה לקשירת קשרים הדוקים בין הרה"ר לבין ועדי הקהילות והמושבים. (אר"ר)

כא טבת בועידת באי כח הקהילות היהודיות בארץ ישראל, שהתכנסה ביוזמת תנועת "המזרחי", הועלתה דרישה לקיים בחירות חדשות לרה"ר, לאחר שזו הואשמה בהליכה בתלם הפירוד של "אגודת ישראל", ובהעדר קשר עם הועד הלאומי ומשרדי הרבנות בערים ובמושבות. (הארץ)

י שבט הרה"ר פרסמה הודעה גלויה, בה תמכה ב"ועד משמרת השבת" ובפעולותיו, ויצאה נגד המלעזים עליו. (הארץ)

יא שבט הרה"ר פרסמה מודעה ואזהרה: א. שום רב לא יסדר קידושין כל זמן שאין בידו בכתב "רשות סידור נישואין" מהרה"ר. ב. כל העומד להינשא בירושלים, עליו לבוא למשרד הרה"ר, לכל המאוחר שבועיים קודם יום החופה, עם עדים והוכחות שבני הזוג פנויים. (גנה"מ)

כו שבט הרב קוק פנה ל"הנהלה הציונית" בדרישה, שבכל נקודות ההתישבות בארץ ימצאו הכלים הנחוצים לקיום צרכי הדת, כגון: רבנים, שוחטים, בתי כנסת ומקוואות. (הארץ)

יט אדר הרב קוק הודה להנהלת בית החולים "הדסה", על פעילותה בעיר העתיקה נגד מחלות הגרענת והעיניים המדבקות. (התור)

יד ניסן הרב קוק דרש להתקבל באופן דחוף בארמון הנציב העליון. לאחר שיחה עם הנציב, שוחררו השוטרים היהודים לליל הסדר. (התור)

א ר"ח אייר מועצת רבני ארץ ישראל, בראשות הרבה"ר וחברי הרה"ר, התכנסה בירושלים. המועצה דנה ב"חוקת הקהילות" שעמדה על הפרק, בדרכים לחיזוק קדושת היהדות בארץ ובשיטת הבחירות לרה"ר. (פ)

יא סיון הרה"ר שלחה תזכיר למזכיר הראשי של ממשלת המנדט, בו הודיעה לו, שהדרישה להקים "עדה חרדית" נפרדת נוגדת את ההלכה. (אר"ר)

כח סיון ב"חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, התקיימה תפילה מיוחדת לכבוד יום הולדתו של מלך בריטניה, הרב קוק נאם לכבוד המאורע. (התור)

יב אב הרה"ר הגישה תלונה למנהל הראשי של הדואר בארץ ישראל נגד מנהל הדואר בחיפה, על שהכריח פקידי יהודים לעבוד בשבת ובחג. לאחר מכן היא התלוננה על כך גם בפני הנציב העליון. (התור)

כג אב הרב קוק שלח מכתב ברכה לועידת "המזרחי" [שהתכנסה באנטוורפן שבבלגיה], בו קרא לה – לשמור ולפתח את "מבצרי הקודש" שנבנו בארץ ישראל, ולהמשיך לפעול למען חיזוק הדת בה. (א) ר"ר, התור)

ו אלול הרב קוק דרש ממפקד המשטרה המחוזית, להציב שני שוטרים מירושלים [לא ערבים] ליד קבר רחל, כאשר אחד מהם יהיה יהודי, כדי שהוא יוכל לדבר עם המבקרים ולדאוג לסדר במקום. (גנה"מ)

תרפ"ז

כד תשרי שליחי הרה"ר הפריעו למשחק כדורגל שהתקיים בשבת בירושלים. למחרת, נפגש הרב קוק עם נציגי השחקנים, וביקשם להפסיק לשחק בשבת. (אר"ר)

ד חשון הרה"ר פנתה לכל יהודי ארץ ישראל, להצהיר שהם אזרחי ארץ ישראל, ובכך לחזק את זכות היהודים על הארץ. (אר"ר)

טו חשון הרבה"ר וחברי הרה"ר ביקרו במשך שבוע בערים ובמושבות [ביניהם חיפה וראש פינה], הם תיקנו שם תיקונים חשובים בענייני הדת. (ש"צ)

כא חשון בישיבה משותפת של הרבה"ר וחברי הנהלת "המזרחי העולמי", התקבלה ההצעה, שהועלתה על ידי חוגים שונים בישוב, לייסד ליד הרה"ר מועצה של בעלי בתים, שתפקח על הכספים והסדרים החיצוניים של הרה"ר. (התור)

יג כסלו הרב קוק קרא ליהודי הגולה - להיענות לפניית ה"הנהלה הציונית", ולסייע להקלת המשבר הכלכלי הקשה שהיה בארץ. (התור)

טז כסלו הנהלת "המזרחי העולמי" פנתה למערה"ר, שתקרא פעם נוספת לישיבה מיוחדת את באי כח הועדים הציבוריים בארץ כדי לדון עמם בשיפור הסדרים והנהלים בעבודת הרה"ר, והציעה שנשיאי הרה"ר יחתמו על ההזמנה. (גנצ"ד)

חנוכה הרבה"ר פרסמו כרוז תמיכה ועידוד לפעילות "קרן קיימת לישראל" במלאות חצי יובל להיווסדה. (א ב"ה)

כא טבת הרב קוק פנה לנציב העליון בבקשה, לשכלל ולחדש את החוק המרכז את סדרי הנישואין ורישומם במשרדי הרבנות [חוק זה אסר לקחת אשה ללא טקס נישואין, ולסדר טקס כזה מבלי לקבל רשות מהסמכות הדתית המקומית]. כן תבע, שממשלת המנדט תחייב את המשטרה לסגור בתי בושת בירושלים, לפחות את אלו המצויים ליד בתי כנסת ובתי חינוך. (גנה"מ)

יא שבט הרב קוק העביר לכלל רבני ירושלים את התקנות לגבי ניקור בשר, כדי למנוע את התקלות שהיו בעניין זה בעיר. (גנה"מ)

הרבה"ר פנו למנהלי העדות ולכל ראשי בתי הכנסת ובתי המדרש בירושלים, שיעודדו את כל תושבי העיר להירשם בתור בוחרים לעירייה, כדי לא לאבד את זכויותיהם. (מן המקור)

הרבה"ר פרסמו כרוז, בו קראו ליהודי העולם - להירשם ב"ספר הזהב" לכבוד חג חצי היובל של "קרן קיימת לישראל" [הרב קוק פרסם גם כרוז, בו קרא - לתמוך ב"מפעל עזרה" לטובת מחוסרי עבודה]. (התור, ההוד)

ח' אדר א' הרב קוק קרא לרבנים חברי "אגודת הרבנים" - לרכוש מצות לפסח מהמאפיות שנוסדו בארץ ישראל ע"י הברון רוטשילד, ובכך לסייע למשפחות רבות העוסקות במצווה זו. (גנה"מ)

כ אדר א' "ועידת משמרת השבת" של רבני ירושלים והמושבות התכנסה בירושלים. הועידה קיבלה מספר החלטות, שמגמתן ביצור שמירת השבת בארץ ישראל. בהתאם להחלטת הועידה, פנו הרבה"ר ל"הנהלה הציונית" [ב- כ"ג באדר ב'], ל"קרן היסוד" ול"קרן קיימת לישראל" בדרישה תקיפה, למנוע חילולי שבת ופגיעה בדת בישובים היושבים על אדמת הקק"ל. (התור, גנה"מ)

על פי החלטת ועידה זו, פרסמו הרב קוק והרב זוננפלד הודעה, בה הודיעו לרבים את חומר האיסור של משחק כדורגל בשבת. הרה"ר פרסמה כרוז לטובת עבודה עברית וקניית תוצרת הארץ. (ההד, אב"ה)

כא אדר א' בועידת "משמרת השבת" של רבני ירושלים והמושבות, מחה הרב קוק על ריבוי חילולי השבת ברחבי הארץ. הרבה"ר נקראו לפנות להנהלה הציונית, כדי שתמנע את "חג הביכורים" שתכננו אנשי קבוצת עין חרוד לחג השבועות. (אר"ר)

כט אדר א' הרב קוק יצא בקריאה - לסייע לחלוצי "הפועל המזרחי", שהיו נתונים במצב כלכלי קשה ובחוסר עבודה, על ידי התנדבות של "יום עבודה". (התור)

לכבוד חצי יובל להיווסדה של "המזרחי", קרא הרב קוק לכל תפוצות הגולה - לנדב יום עבודה כדי לסייע לתנועת "הפועל המזרחי" ביישובה של ארץ ישראל, וזאת עקב חוסר העבודה והמצב הקשה ששרר בארץ. (גנצ"ד)

ל אדר א' הרב קוק קרא ליהדות פולין - לפעול למען יישובה של ארץ-ישראל ושיבת בניה לתורה. (העולם)

יב אדר ב' הרבה"ר יחד עם רבני ארץ ישראל, פנו בקריאה לכל תפוצות הגולה - לסייע בחיזוק יישוב הארץ, למרות שבאותה העת היו יהודים שעזבו את הארץ עקב קשיי פרנסה. (מן המקור)

יח אדר ב' הרב קוק פנה ל"הנהלה הציונית" בדרישה, שלא תתן הלוואה לקבוצת "מכבי" לשם קניית קרקע למגרש כדורגל, אלא רק בתנאי שהקבוצה לא תשחק בשבת וביום טוב. (אצ"מ)

כד אדר ב' לרגל חצי יובל ה"מזרחי", קראו הרבה"ר לציבור - לסייע למפלגה זו, שתרמה רבות לבניין הארץ. (התור)

ד ניסן הרב קוק פנה לנציב העליון בדרישה, שידחה את חגיגת חנוכת בית הקברות הצבאי מיום שבת ליום חול [וראה להלן - ה' באייר]. (גנה"מ)

יג ניסן עו"ד מ. עליאש פנה להנהלת הועד הלאומי, כדי שתפעל שהרה"ר תקבל סמכות לגרש נתינים זרים יהודים בהסכמת שני הצדדים, דבר שנלקח מהרבנים על פי "חוקת ארץ ישראל". (אצ"מ)

ג אייר הרב קוק דרש ממושל ירושלים, שיפסיק מיד את עבודת השיפוץ של הערבים ליד הכותל המערבי. (אר"ר)

ה אייר הרב קוק שלח מכתב הערכה לממשלת המנדט, לרגל חנוכת בית הקברות לחללי מלחמת העולם הראשונה [הרבה"ר לא השתתפו בחנוכתו מפאת קדושת השבת]. על פי הוראת הרב קוק, נערכו בשבת תפילות לעילוי נשמות החללים. (התור)

ח אייר הרב קוק קרא לרבני, מנהיגי ועשירי יהדות מצרים - לסייע ליהודי תימן לעלות לארץ, לאחר שהם סבלו מרדיפות וצרות קשות בארצם. (לקוטי הראי"ה)

יג-כד אייר ביוזמה ובמימון ה"מזרחי", יצא הרב קוק בראש משלחת רבנים ל"מסע תשובה" ב-42 מושבות וקיבוצים בשומרון, בעמק יזרעאל ובגליל. המשלחת פעלה לתיקון ולחיזוק ענייני הדת במקומות אלו. (התור)

יט סיון הרב קוק פרסם כרוז האוסר על הכוללים בירושלים להניח קופות צדקה שלא במקום שנועד להן. (אע"י)

כ סיון אסיפת מחאה המונית, בה השתתפו גם הרבה"ר, התקיימה ב"חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה. האסיפה מחתה על חילול חג השבועות בקבוצת עין חרוד בעת חגיגת הבאת הביכורים. הרב קוק, כנואם המרכזי באסיפה, דרש לעלות נושא זה בדיוני הקונגרס הציוני ה-ט"ו [שעמד להתכנס בבאזל שבשווייץ]. (התור)

כב סיון הרב קוק נפגש בביתו עם האדמו"ר מגור, שהגיע מפולין לביקור נוסף בארץ, ודן עמו על מצב הדת בארץ ישראל. הביקור עורר את כעסם של קנאי ירושלים, שפרסמו כרוז בגנות האדמו"ר [דבר זה גרם לכעס רב בירושלים]. (אצ"ד)

ל סיון הרב קוק התלונן בפני "ההנהלה הציונית", על המטבח בבית החולים של עין חרוד שאינו כשר, דבר שגרם לסבל רב לחולים רבים בעמק יזרעאל. (גנה"מ)

יב תמוז הרב קוק מחה על חילול השבת, שנעשה על ידי קבוצות כנרת ודגניה בעת הבאת החלב לטבריה

ביום השבת. (אצ"מ)

טז תמוז הרה"ר קבעה - בשבת פרשת "פנחס" יש לקיים תפילות הודיה על היהודים שנצלו בעת רעידת האדמה שפקדה את הארץ [ב-י"ב בתמוז], וזאת למרות שהיו בה גם הרוגים ופצועים. כן הביעה את תנחומיה למשפחות הנפגעים. (ש"צ)

בעיתון הרשמי מס' 191 של ממשלת המנדט, פורסמה "הצעת תקנות של כנסת ישראל והכרתה על ידי ממשלת פלשתינא ארץ ישראל" [הצעה רביעית], שכללה גם את מערה"ר. הרה"ר חזרה למקומה הראשון בין מוסדות הישוב בארץ, אך היא נהפכה לאחד מהמוסדות הלאומיים הנתונים לשליטת הועד הלאומי, האמור לקבע את תקציבה ואת שיטת הבחירות שלה. לעומת זאת, ל"אגודת ישראל" ניתנה הזכות לצאת מארגון "כנסת ישראל" [ובכך להשתחרר מהכפיפות לרה"ר], להקים עדות נפרדות ולקיים שחיטה נפרדת. (אר"ר)

ד אב לקראת פתיחת הקונגרס הציוני ה-ט"ו, קרא הרב קוק למרכז העולמי של "המזרחי" - לעלות בו את הדרישות הבאות: א. להקצות תקציב מיוחד להספקת צרכי הדת בארץ, ולסייע לרבני ישובים שחיו בתנאים קשים ביותר. ב. למנוע את הזלזול בקודשי ישראל בשבתות ובמועדים. ג.

להרחיב את החינוך הדתי של "המזרחי", כך שהוא יהווה קניין העם כולו. (גנצ"ד)

יח אב הרב קוק פנה לקונגרס הציוני ה-ט"ו [שהתכנס בבאזל שבשווייץ] בדרישה, להפסיק את משחקי הכדורגל בשבת. (אצ"ד)

כח אב תנועת "המזרחי" קראה לחברי מערה"ר הרב צ"פ פראנק והרב פ. ברנשטיין - שיצאו מ"כנסת ישראל" - שיתפטרו מתפקידם.

הרב קוק קרא ל"מרכז העולמי של המזרחי" - שידרוש מנציגיו ב"קונגרס הציוני" ה-ט"ו, לתבוע מהקונגרס להגדיל את התקציב הדתי למושבות, ושהוא יחוקק חוקים למען שמירת הדת וקדושת השבת בארץ. (ה תור)

ל אב באסיפת רבני העדה הספרדית ונכבדיה, נשמעו טענות על הפלייתם לרעה בתקנות של "כנסת ישראל", ועל שאין מתייחסים לרב הראשי בתוארו ההיסטורי "הראשון לציון". (דאר היום)

ר"ח אלול יום תענית ציבור בכל תפוצות ישראל על צרות יהודי אוקראינה ורוסיה. (אר"ר)

תרפ"ח

טז חשון הרה"ר קראה לכל תושבי ירושלים, לקיים ביום זה תפילות הודיה בכל בתי הכנסת לרגל יום השנה ל"יום שביתת הנשק של המלחמה העולמית" [הראשונה בשנת תרע"ח]. בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, התכנסו רבני ירושלים ונכבדיה, קציני צבא יהודים ונציגי הממשלה. הרב קוק נאם בענייני דיומא, תפילה מיוחדת אותה חיבר ליום זה, נאמרה על ידי חזן בית הכנסת. (ש"צ)

הרבה"ר השתתפו בקריאה ל"הנהלה הציונית", למנוע את סגירת בית הספר לאומנות "בצלאל". (דא ר היום)

יח חשון הרב קוק הודיע לפקיד הוטרינרי הראשי של ממשלת המנדט, שעל פי דת ישראל אין להשתמש בשפופרת לניפוח הריאה לצורך בדיקת כשרותה. (גנה"מ)

כב חשון הרבה"ר פנו למזכיר הראשי של ממשלת ארץ ישראל, וחזרו על דרישת הרה"ר לתקן את החוקה לבחירת הרה"ר. הם הצהירו - לא תהיה אחדות ב"כנסת ישראל" אם לא תתקבל דרישה זו. (גנה"מ)

באסיפת רבנים גדולה, שהתקיימה בבית הרב קוק, הוחלט - לחייב כל משפחה בירושלים לשלם שני גרושים לחודש, כדי לממן משגיחים על הפרשת תרומות ומעשרות בשוק "מאה שערים" ו"מחנה יהודה". (אר"ר)

טו כסלו ב"חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, נאמרה תפילה מיוחדת לכבוד יום השנה העשירי לכיבוש ירושלים על ידי הגנרל אלנבי [בערב חנוכה תרע"ח]. הרב קוק דרש בענייני דיומא. רבני העדה הספרדית ונכבדיה התכנסו ב"בית היתומים הספרדי" לתפילת הודיה, הרב מאיר נאם לכבוד היום. (דאר היום)

כח כסלו הרה"ר פנתה ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט בדרישה, שהפקיד הבא לקחת דוגמא של משקאות ממוסד המטפל ביין, יהיה יהודי. וזאת, לאחר שהיא פנתה אליו [ב-כ"ח בחשון] בבקשה, לבטל את הסעיפים ב"פקודה בדבר משקאות משכרים", שהתירו לפקידים ולשוטרים נוכרים לחפש ולגעת ביין של יהודים, ובכך הם אסרו את היין בשתייה. (גנה"מ)

ח טבת בגיליון מס' 202 של העיתון הרשמי של הממשלה, התפרסמה סופית "חוקת הקהילות" – "התקנות לסידורה של כנסת ישראל". מועצת הרה"ר ולשכות הרבנות היו המוסדות הראשונים ברשימת המוסדות של "כנסת ישראל", אך סמכותה לרשת נכסים והקדשות שנעשו על פי דין ישראל, הוגבלה רק לאלו שהשתייכו ל"כנסת ישראל" [התקנות נקראו "תקנות כנסת ישראל 1927"]. (ר"ר)

יב טבת הרב קוק פנה למושל ירושלים בדרישה, שישלח שוטרים בריטיים לבית המטבחים, כדי למנוע מהקצבים הערבים לפגוע בשוחטים יהודים, ושיאפשרו לשומרים להשגיח על ענייני הכשרות. (גנה"מ)

כמו כן, ביקש הרב קוק מהמושל, שימנע מערבים להפריע לעובדים יהודים, שבצעו תיקונים בקבר רחל לאחר ירידת גשמים במקום. (אב"ה)

כז טבת חברי מערה"ר, הרב פראנק והרב ברנשטיין, פרשו מ"כנסת ישראל" [דבר זה גרם לתרעומת רבה בציבור]. (התור)

כא שבט בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, התקיימה אסיפת אבל, בה נאם הרב קוק, על שריפת ספרי תורה וחילול בתי כנסת ברומניה. (ההד)

יט אדר הרבה"ר פנו לרב א. אבוכזיר [ששימש כרב באלכסנדריה], שלא יתן הכשר לפסח לבתי חרושת המייצאים לארץ ישראל, כדי לא להזיק לבית החרושת "שמן" בחיפה, שהעסיק רק פועלים יהודים ונשמע להוראות הרה"ר. (גנה"מ)

כז אדר הרב קוק פנה בקריאה לציבור - לעזור לעולים החדשים בכל הדרוש להם, וחזק את חברת "עזרה" שפעלה בנושא זה. (מן המקור)

כט אדר הועד הלאומי קיבל את הצעות "המזרחי", ביחס לתקנות הבחירות למערה"ר. (אצ"מ)

ז ניסן הרב קוק פנה למנהל מחלקת העתיקות של ממשלת המנדט בדרישה, לקבל את העצמות שנמצאו בארונות עתיקים והועברו לבית הנכות [מוזיאון], כדי שיהיה אפשר לקוברם כנהוג במסורת היהודית. (גנה"מ)

יט אייר הרב קוק פנה ל"ועד הפועל של הסתדרות העובדים" בדרישה, שיזהירו את קיבוצי עמק יזרעאל, שלא יחללו את קדושת חג השבועות כבעבר, דבר שגרם לחילול שם ה', ישראל וארץ ישראל. (א) (ב"ה)

הרבה"ר פנו לפיקוד הרפואה הראשי שליד עיריית ירושלים בדרישה, שיבטל את ההוראה - על פיה שוחטים ומשגיחי כשרות חייבים לענוד טס נחושת עם מספר על זרועותיהם. (גנה"מ)

יט סיון הרב קוק השיב לרב י. נסים רחמים, שהרבנים לא התירו בשום אופן הדלקת חשמל בשבת ויום טוב, וביקשו שיפרסם זאת בין יהודי בגדאד. (אע"י)

כו סיון הרבה"ר פנו לשר המושבות הבריטי בבקשה, שיבטל את החלטת הנציב העליון לגרש מהארץ 4 משפחות יהודיות. (יב"צ)

יב תמוז הרב קוק קרא ליהדות הארץ והגולה - לחוג בי"ג בתמוז, היום בו [שנה קודם] שוחרר ממאסרו ברוסיה האדמו"ר מחב"ד הרב י"י מלובביץ'. (ש"צ)

טו תמוז הרב קוק פנה לראש עיריית ירושלים בדרישה, שבמוצאי שבת פנסי הרחוב בשכונות היהודיות יתחילו לדלוק מחצי שעה לאחר השקיעה. (גנה"מ)

כד תמוז הרב קוק דרש מהועד הפועל הציוני בברלין, לבטל את החלטת הנהלת הועד בארץ, לקצץ את התקציב של שתי כתות בבית המדרש למורים של "המזרחי", דבר שיזיק מאד להתפתחות החינוך הדתי בארץ. (אר"ר)

י' אב בפגישת פרידה של מנהיגי הישוב בארץ מהנציב העליון, מחה הרב מאיר נגד "כנסת ישראל" ו"חוקת הקהילות" שהיא נגד הדת. כן הודיע לנציב כי הוא מדבר בשמה של העדה הספרדית, שלא תצטרף ל"כנסת ישראל". (דאר היום)

י' אב הרב מאיר שלח מכתב לנציב העליון בשם עדת הספרדים, "אגודת ישראל" ו"ועד העיר האשכנזי", בו חזר ומחה בכל תוקף נגד "חוקת הקהילות", שכללה מספר סעיפים שנגדו את דת ישראל; והודה לממשלה על שנתנה אפשרות לכל יהודי שומר תורה לצאת מ"כנסת ישראל". (ק"י)

כ' אב לאחר התקרית עם הרב מאיר [ראה לעיל – י' אב] הביע הרב קוק את דעתו, שאין לצאת מ"כנסת ישראל", ובאר את דבריו לנציב העליון בהקשר לכך. (דאר היום)

הועד הלאומי פרסם הודעה - לרב מאיר, שלא הכיר ב"כנסת ישראל", אין זכות להופיע בשם נשיא הרה"ר לארץ ישראל. (דאר היום)

כד' אב הרב קוק קרא לוועידה העולמית של "המזרחי" [שהתכנסה בדנציג שבפולין], להמשיך את פעילותה הברוכה בארץ ובעולם. (התור)

כו אב לאחר בירור עם הרב מאיר ועם הנהלת הועד הלאומי, פרסמה "מועצת התאחדות העולמית של היהודים הספרדים" את מסקנותיה – הרב מאיר לא נתן ידו למתבדלים מ"כנסת ישראל", והנהלת הועד הלאומי לא פטרה אותו. המועצה קראה להם להמשיך ולפעול יחדיו למען הישוב כולו. (התור)

אלול הרב קוק פנה לציבור בקריאה נרגשת - לא לשחק כדורגל בראש השנה [משנה זו החלו להתקיים בארץ משחקי כדורגל סדירים, שגרמו לחילול שבת וחג]. (אר"ר)

כד אלול הרב קוק והרבה"ר של תל אביב השתתפו בחנוכת בית כנסת בבני-ברק, הרב קוק היה ראשון המברכים. (ההד)

תרפ"ט

ו תשרי הרב קוק פנה לפ. קורנפילד בדרישה, שיפעל לביטול משחק הכדורגל האמור להתקיים ב"שבת תשובה", כפי שפעל לביטול המשחק בשבת שעברה [שחלה ביום א' של ראש השנה]. (אב"ה)

יא תשרי הרבה"ר ונציגי הישוב נפגשו עם מ"מ הנציב העליון, ומחו בפניו על ששוטרים בריטיים הסירו בשעת התפילה ביום הכיפורים את המחיצה בכותל המערבי. כן דרשו ממנו פתרון מידי לשאלת הכותל. (ס"ת, יב"צ)

יב תשרי הרבה"ר והועד הלאומי, לאחר אסיפה מצומצמת של מנהיגי הישוב, שלחו מברק מחאה ל"חבר הלאומים" על האירועים בכותל המערבי ביום הכיפורים. (יב"צ)

ד חשון הרב קוק נפגש עם מושל ירושלים, ותבע ממנו בתוקף לבטל את הוראתו – שלא להדליק את מנורות התאורה ברחבת הכותל המערבי בתפילת ליל שבת [למחרת בוטלה דרישה זו]. (יב"צ)

ח חשון יום צום בכל הארץ, על העלבון שנגרם לעם היהודי ביום הכיפורים בכותל המערבי [בית הדין של הרב י"ח זוננפלד פרסם מודעה שלא לצום, ולסמוך על הממשלה]. הרב קוק פרסם ליום זה את מאמרו - "כתלנו". (ההד)

יא חשון הרה"ר שלחה מברקים למלך בריטניה ול"חבר הלאומים", בהם ביקשה למצוא פתרון לשאלת הכותל המערבי, שיבטיח חופש תפילה ליהודים שם. (אצ"ד)

הרב קוק פנה לחברת "ההנהלה הציונית העולמית" ה. סולד בדרישה, להעביר את בית הספר בזכרון-יעקב לרשת החינוך של "המזרחי", לאחר בקשת ההורים לתוספת שיעורי קודש. (התור)

יח חשון לאחר ביקור בתל-אביב וחקירה מדוקדקת, פרסמו הרב קוק, הרב צ"פ פראנק והרב ב. מרקוס את חוות דעתם, בה הזהירו את תושבי תל-אביב יפו שלא לקנות בשר מהשחיטה הנפרדת, שלא היתה תחת השגחת הרבנות המקומית, כי יש בו חשש לאיסורי נבלות וטרפות. (התור)

ט כסלו בבית הרב קוק התכנסה אסיפת רבני ירושלים, הערים והמושבות, כדי לדון בפריצת השחיטה המאוחדת בתל-אביב. הוחלט לפרסם גילוי דעת, שיגנה בחריפות מעשה נבלה זה. (התור)

י כסלו הרב קוק יצא בקריאה לציבור, לתרום ל"קרן ארץ ישראל של המזרחי", כדי לממן את פעולותיה החשובות. (התור)

כה כסלו בבתי הכנסת ברחבי הארץ נאמרה תפילה מיוחדת, אותה חיבר הרב קוק, להחלמתו של מלך בריטניה ג'ורג' החמישי ותפילת "הנותן תשועה". כן נאמרה תפילה מיוחדת ל"יום כיבוש ירושלים" על ידי צבא בריטניה [בערב חנוכה תרע"ח], ותפילת "מי שברך" לנציב העליון החדש סר ג' צ'אנסלור. (התור)

טו טבת הרבה"ר התקבלו לראיון ראשון אצל הנציב העליון החדש, בו הביעו את תקוותם, שבימי שלטונו יצעד "הבית הלאומי" קדימה.

הרב קוק שלח לממשלת המנדט מכתב מחאה נגד המואזין המוסלמי, שהפריע בצעקותיו לתפילת היהודים ליד הכותל המערבי. (העולם, התור)

יז שבט הרב קוק פנה למפקד המשטרה ובתי הסוהר בארץ ישראל בבקשה, שיתן פקודה להנהלת בית האסורים בעכו, לייחד מקום לאסירים היהודים לכל יום השבת ויום טוב, ולאפשר לרב ח"ז קרלנשטיין לסדר תפילות ודרשות בפניהם. (גנה"מ)

ב אדר א' באסיפה מיוחדת בבית הרב קוק בהשתתפות נציגי "המזרחי", נדונה שאלת היציאה מ"כנסת ישראל" של שני חברי מערה"ר, הרב צ"פ פראנק והרב פ. ברנשטיין [הנהלת הועד הלאומי דרשה לפטרם]. הרב קוק קבע - הרה"ר תחייב את החברות ב"כנסת ישראל", רק אם יתקבלו 3 תנאיו של הרב פראנק. (פ, גנה"מ)

הנהלת הועד הלאומי הודיעה לרה"ר, שהיא קיבלה את דרישתה – לא לתת תמיכה כספית למטבחי הטריפה של מוסדות "כנסת ישראל". (אצ"מ)

על פי החלטת מערה"ר המורחבת, פרסמו הרבה"ר כרוז, בו הודיעו – הדלקת חשמל וכיבוי בשבת אסורים בהחלט, ויש בכך חילול שבת גמור. (אר"ר)

ה אדר א' הרבה"ר פרסמו כרוז, בו קראו ליהודי ארץ ישראל להצטרף ל"כנסת ישראל", ולא להצטרף למתבדלים. (התור)

יט אדר א' בעקבות בקשה מהרבי מלובביץ', קרא הרב קוק לתושבי הארץ - לשלוח מצות לכבוד חג הפסח ליהודי רוסיה, שהיו נתונים ברעב קשה. (התור, ש"צ)

יב אדר ב' בישיבת הועד הלאומי נמסר על ההסכם עם הרה"ר בדבר הרחבת הסמכות הדתית של ועדות השחיטה, השפעת יתר של החרדים בבחירות לרה"ר והבטחה שמוסדות "כנסת ישראל" לא יחללו שבת

בפרהסיה. (אצ"מ)

כב אדר ב' לאחר ש"קן קיימת לישראל" החלה להוציא ספרים שלא תאמו את רוח היהדות, דרש הרב קוק מנשיאו מ. אוסישקין, שמעשה זה יפסק, כי הכספים שנאספו עבודה נועדו לגאולת הארץ ולא למטרה זו. (התור)

כו אדר ב' בעידודו של הרב קוק, נוסדה "החברה להתארגנות בני ישיבות בארץ ישראל בע"מ", שמטרתה - לסייע לבני תורה להקים ישובים בארץ ישראל. הרב קוק והרבה"ר של תל-אביב קראו לכל אוהבי התורה - לסייע למפעל זה בקניית מניות על פי רישיון הממשלה. (ליקוטי הראי"ה)

כח אדר ב' הרה"ר הצהירה - שהיא קיימת בצביונה על כל חברה ונשיאיה עד לבחירות החוקיות הבאות, אף על פי ששנים מחברה הודיעו על יציאתם מ"כנסת ישראל". הוחלט – להקים ועדה דתית-אדמיניסטרטיבית, כדי שתטפל בארגון הרה"ר ובשאלות שעמדו על הפרק עקב המצב שנוצר. (גנה"מ)

ב ניסן באסיפת רבנים ונכבדי כל העדות, שהתכנסה במשרד הרה"ר ביוזמת ועד העיר ירושלים, קרא הרב קוק - לאחד את כל הזרמים, ולשתף גם את הפורשים "מכנסת ישראל" בכמה מוסדות ציבור, וזאת בתנאי שהם יהיו מוכנים לעבוד בצורה מסודרת עם "כנסת ישראל". הרב מאיר דרש לברר את הצד הדתי

שבסידור השחיטה המאוחדת בעיר.
(התור)

יא ניסן הרה"ר חויבה למסור למושל מחוז ירושלים רשימה של הזוגות היהודים שנשאו בכל חודש. (אע"ס)

יט ניסן הרה"ר פנו אל מושל ירושלים בדרישה, שיעכב מיד את הערבים מלבנות קיר חדש מימין לכותל המערבי, ובו פתח ומדרגות למקום תפילה לערבים. (אע"י)

כה ניסן הרב קוק פנה לחברת "תנובה" בדרישה, שתודיע לכל המשקים עמם יש לה קשר, שהיא לא תקבל חלב ותוצרת חלב ממשקים בהם יש מטבח טרף. (גנה"מ)

כו ניסן בישיבה מיוחדת, בה השתתפו הרבה"ר, נציגי הוועד הלאומי "ואגודת ישראל", נערך תזכיר מיוחד עבור המזכיר הראשי של ממשלת המנדט, בו הובעה דרישה לעצור את בניית המסגד מימין לכותל המערבי ופתיחת דרך נוספות להר הבית האמורה לעבור על יד רחבת הכותל. (העולם)

יג אייר הרב קוק פנה למנהל בית האסורים המרכזי בירושלים בבקשה, לסייע לרב ש. גרייבסקי, שנתמנה לפקח על השרות הדתי של האסירים היהודים כבא כח הרה"ר. (גנה"מ)

כא אייר הרבה"ר דחו את בקשתו של מושל גליל ירושלים – להמציא לו הוכחות על זכות העם היהודי על הכותל המערבי – וחזרו על דרישתם, לסלק את כל החפצים למנוע מהיהודים להתפלל ליד הכותל המערבי. (גנה"מ)

כח אייר לכבוד יום ההולדת של מלך בריטניה ג'. החמישי, התקיימו תפילות מיוחדות להחלמתו המהירה. (התור)

ד סיון הרה"ר הודיעה לחברת "תנובה", שהיא תסיר את השגחתה מהענבים של הקיבוצים שישתתפו בחילול שבת בעת חגיגות "חג הביכורים". (גנה"מ)

יג סיון הרב קוק יצא בקריאה - להצביע ל"מזרחי" בקונגרס הציוני ה-ט"ז [שהתכנס בציריך שבשווייץ], כדי להגביר בו את השפעת היהדות הנאמנה [המכתב נשלח במקורו, ב-ד' בסיון, ליהודי פולין]. (התור, גנצ"ד)

טז סיון הרב קוק שלח מכתב ל"הסתדרות העובדים", בו הודה לה על פועלה בביטול חגיגות הבאת הביכורים בקיבוצי עמק יזרעאל והגליל, דבר שמנע חילול שבת ויום טוב בחג השבועות. (פ)

יז-יח סיון אסיפה כללית של חברת "משמרת שבת", בה השתתפו הרבה"ר, רבני הארץ וראשי ישיבות וקהילות, התקיימה בירושלים. המשתתפים הביעו את מחאתם על חילול שבת וחג בערים ובישובי הארץ, ועל המטבחים והמסעדות שהאכילו בשר נבילה וטריפה ומאכלות אסורים. בעקבות אסיפה זו, פנו הרבה"ר למוסדות המתאימים בדרישה, שישלחו התראה אחרונה לקבוצות ולמושבות הנתמכות על ידם - אם לא יפסק שם חילול השבת והדת, תיפסק התמיכה בהן. (התור)

ח תמוז על פי החלטת אסיפת רבני ארץ ישראל [שהתקיימה בירושלים ב"ז-י"ח בסיון], פנה הרב קוק לנשיאות הקונגרס הציוני ה-ט"ז [שהתכנס בציריך] בדרישה, שתתרה בקיבוצים ובמושבות בארץ ישראל שנתמכו על ידי - להפסיק את מעשי חילול הדת, ולא, תיפסק התמיכה בהם. במידה ודבר זה לא יעשה, תצא הרה"ר במלחמת מגן נגדם, למרות הנזק העלול להיגרם בשל כך לקרנות המחזיקות את הישוב בארץ. (גנצ"ד)

יא תמוז לאחר שהערבים חידשו את בניית הקיר ליד הכותל המערבי, פנה הרב קוק למ"מ מושל ירושלים בדרישה, להפסיק אותה [לאחר יומיים הוא השיב לו - לדעת הממשלה אין לעכב את בנין הקיר אם לא תגרם הפרעה למתפללים]. (יב"צ)

יג תמוז הרב קוק פנה לוועידה העולמית של "המזרחי", לסייע באלף לירות א"י לכפר נווה יעקב, שנוסד בצורה מופלאה על ידי חברי "מזרחי הצעיר". (גנצ"ד)

כב תמוז הרב קוק ונציגי הישוב התקבלו לראיון אצל מ"מ הנציב העליון, ה. לוק, ודרשו ממנו להפסיק מיד את עבודת הבנייה של הערבים ליד הכותל המערבי [תשובתו היתה - רק בפני משרד המושבות בבריטניה ניתן לערער על ההחלטה]. (יב"צ)

כז תמוז הרה"ר, הועד הלאומי ומרכז "אגודת ישראל" שלחו מכתב מחאה בשם הישוב כולו למשרד המושבות בבריטניה, על הפגיעה ברגשות יהודי העולם מהבנייה הערבית המתבצעת ליד הכותל המערבי [הערבים פתחו פתח מהר הבית לרחבת הכותל]. (ס"ת)

א אב המנהל הכללי של "חברת החשמל" פ. רוטנברג, הודיע לרב קוק, שהוא מוכן לצאת ללונדון לשליחות סודית שהטיל עליו הרב - לפעול בקרב אנשי השלטון הבריטי, כדי שיתערבו וימנעו את הבנייה ליד הכותל המערבי. (פנים אל פנים)

ג אב הרה"ר העבירה לראש ממשלת בריטניה ר. מקדונלד, למזכיר המושבות ל. פספילד, ללורד בלפור, למזכירות "חבר הלאומים" ולקונגרס הציוני בצריך את מחאתה נגד הבנייה המחודשת של הערבים מעל הכותל המערבי. נציגי הרה"ר, "ההנהלה הציונית" והועד הלאומי החליטו לפנות בענין זה גם למ"מ הנציב העליון. בעת הפגישה אתו, קבלו הרבה"ר על חוסר האונים שלו, ועל כניעתו להחלטת היועצים המשפטיים של ממשלת המנדט בנדון, וכן תבעו ממנו להשגיח על הסדר בעיר. (העולם)

יב אב הרה"ר, הועד הלאומי ומרכז "אגודת ישראל" שלחו מכתב מחאה למ"מ הנציב העליון, על שערבים פרצו עם נשק לרחבת הכותל המערבי, גרשו את המתפללים, שרפו סידורים, והשוטרים הבריטיים לא התערבו. הם דרשו למצוא את המארגנים ולהענישם. (דאר היום, ס"ת)

יג אב הרב קוק, נציגי הוועד הלאומי ו"אגודת ישראל" נפגשו עם מ"מ הנציב העליון, ומחו בפניו על המצב הנ"ל. (ס"ת)

טז אב הרבה"ר, ראשי הישוב, "ההנהלה הציונית" ורבני "אגודת ישראל" פרסמו "קול קורא", בו קראו לישוב - לשמור על שקט; ולממשלה - להעניש את הפורעים הערבים. (ספר המאה)

יח אב בעצם יום השבת התקשר הרב קוק בטלפון אל מ"מ הנציב העליון, ותבע ממנו לנקוט פעולות נמרצות נגד הערבים שפרעו ביהודים בירושלים [הפרעות החלו יום קודם, לאחר שהערבים סיימו את תפילת יום השישי על הר-הבית]. (לקוטי הראי"ה)

יט אב הרב קוק שלח טלגרמה דחופה לרב הראשי של בריטניה, הרב י"צ הרץ, בה הודיעו על מעשי הזוועה והרג היהודים בארץ ישראל [בירושלים, חברון וצפת], וביקשו לפעול מיד בנדון אצל ממשלת בריטניה. (ש"צ)

כא אב הרב קוק שלח טלגרמות לכל רבני הקהילות בגולה, בהן תיאר את המצב הקשה בארץ ישראל, וביקשם להחיש עזרה מידית [הטלגרמות נשלחו מביירות על ידי שליח מיוחד, כדי לעקוף את הצנזורה של ממשלת המנדט]. (ש"צ)

כג אב הרב קוק שלח טלגרמות ל"אגודת הרבנים האורתודוקסים" באמריקה וקנדה ולרב ח"ע גרודז'ינסקי, בהן ביקשם לסייע בכל הדרכים האפשריות להצלת יהודי ארץ ישראל. כן שלח טלגרמה נוספת לרב י"צ הרץ [ראה לעיל - י"ט אב], בה הודיעו - הבטחות הבריטים לא מולאו, השחיסות נמשכות, צפת נחרבה, פחד בכל הארץ! (ש"צ)

כו אב הרב קוק שלח טלגרמה לחוץ לארץ, בה דחה בתוקף את העלילות שהופיעו בעיתונות הסורית, כאילו היהודים חיללו את המקומות הקדושים לאיסלם. כדי להזים עלילה זו, הוא הזמין את גדולי הדת והמדע המוסלמים בעולם, לבוא לארץ ולראות במו עיניהם את אשר עוללו הערבים ליהודים. (ש"צ)

כז אב משלחת של נציגי הרה"ר, הועד הלאומי ו"אגודת ישראל", נפגשה עם הנציב העליון [שחזר מחופשתו בלונדון]. היא הגישה לו תזכיר על מהלך המאורעות ליד הכותל המערבי, והציבה בפניו מספר דרישות לביצוע. על חלקן הוא השיב בחיוב, ואת שאר הבקשות הבטיח להעביר ללונדון. תזכיר זה הופץ בעולם כולו כדי שתיוודע האמת לכל. (אר"ר)

ער"ח אלול יום צום, תפילה ותשובה בעקבות הרג היהודים בפרעות האחרונות ליד הכותל המערבי. (הת
ור)

א אלול הרה"ר הזהירה את מפקיעי השערים, שלא ינצלו את שעת המצוקה לעליית מחירים. (התור)

לאחר המאורעות בחודש אב, בהן נהרגו יהודים רבים, פרסם הרב קוק כרוז בשם "שובו לבצרון", בו עודד
והיזק את הישוב בשעתו הקשה. (ההד)

י אלול הרב קוק פנה למושל גליל ירושלים בבקשה, שיעמיד משמר של חיילים בריטיים ליד קבר רחל, כדי
שהיהודים יוכלו להתפלל שם, כנהוג בחודש אלול. (גנה"מ)

יז אלול הרב קוק הודיע לרבה"ר של תל-אביב - יום א' של סליחות הוכרז ליום תפילה מיוחד ולדרשות בבתי
הכנסת, לחיזוק התורה, להשבת לב בנים לאביהם שבשמים ולחיזוק בנין הארץ והקמת חורבותיה.
(אב"ה)

כח אלול בתגובה להוראות הזמניות של הנציב העליון בקשר לכותל המערבי, דרש הרב קוק מהמזכיר הראשי של ממשלת המנדט, ה. לוק, לאשר הבאת ספסלים קטנים לכותל ביום הכיפורים ולהתקין שם פנסים לתאורה. (אצ"ד)

כט אלול הרב קוק פרסם תשובה "לגלוי דעת המופתי", בה סתר את דבריו - כאילו ליהודים אין זכות על הכותל המערבי, והם האשמים בהרג ובמאורעות של חודש אב. (נתיבה)

תר"צ

ט תשרי הרבה"ר שלחו מכתב דחוף לנציב העליון, בו מחו נמרצות על כניעתו ללחץ הערבים, בהטלת איסור לתקוע בשופר במוצאי יום הכיפורים, דבר שהוא עלבון קשה לרגשותיו הדתיים של עם ישראל. בהתחשב בשעה הקשה, הרה"ר קיבלה את הגזירה המעליבה, אך היא לעולם לא תשלים עם התעללות ברגשות ובמסורת של העם היהודי. (אצ"מ)

יג תשרי הרב קוק פנה בדרישה למושל מחוז ירושלים, שידאג לסדר ולביטחון בכותל המערבי בעת התפילות בחג הסוכות. (אצ"מ)

טז תשרי הרב קוק הצליח לשכנע את ראשי השלטון הבריטי, להתיר ליטול לולב ליד הכותל המערבי בחג הסוכות. (יב"צ)

חשון הרב קוק הודיע - שהוא אינו מסכים להפסקת ביקור יהודים בכותל מערבי, אפילו לזמן מועט עד שתיפתר שאלת הכותל. (ההד)

יח חשון הרב קוק, הרב פראנק ונציג "אגודת ישראל", הרב בלוי, נפגשו עם הנציב העליון, ודנו עמו בשאלת הכותל המערבי. הרבנים מסרו לו את פרטי המכתב שהרבה"ר קיבלו מ"האגודה להגנת מסגד אל-אקצא והמקומות הקדושים בירושלים", שדרשה את הזכויות על הכותל לערבים. הרבה"ר הביעו את חששם מההסתה שהיתה במכתב זה, ואת חשש הציבור היהודי מפני פרעות הערבים ועזיבת חלק מהצבא הבריטי את הארץ. (יב"צ)

ער"ח כסלו יום תפילה כללי, שהקב"ה ירחם על ארץ הקודש, וישמור אותה ואת תושביה מכל שטן ומשחית. (ק"ת)

יא-יד כסלו הרב קוק הופיע בפני "ועדת שאו", שבאה לחקור את אירועי הכותל המערבי [הופעתו היתה

מרשימה ביותר]. (דאר היום, הארץ)

ב טבת הרב קוק פנה למנהיג ה"מזרחי", הרב מ. ברלין, כדי שיפעל לשיפור המצב הדתי-כלכלי של הישובים הדתיים בארץ. (אר"ר)

טז טבת הרב קוק פנה ל"הסתדרות המזרחי העולמית", שתתרה בחברי כפר יחזקאל – שבפעם הראשונה בארץ קבעו את יום המנוחה באמצע השבוע ולא בשבת – שיחדלו מלפגוע בקודשי האומה, ולא, הרה"ר לא תכיר בהם כאחים ותגזור חרם על תוצרתם. (גנצ"ד)

כז טבת הרב קוק פנה לראש עיריית תל-אביב, מ.דיזנגוף, בדרישה, שיבטל את הבחירות למלכת היופי בפורים, אירוע הנוגד את רוח ישראל ותורתו, שיביא עלבון לכלל הישוב בארץ ישראל. (ק"ת)

הרב קוק השתתף בועידת רבנים וראשי מוסדות בירושלים, שהתכנסה כדי למצוא דרכים להצלת רבנים שנרדפו ברוסיה. (ק"ת)

ב שבט הרבה"ר פנו לתושבי הארץ, לסייע ל"אגודת ישוב ירושלים העתיקה", שעמדה בסכנת התרוקנות

לאחר שבמקום נרצחו מספר יהודים על ידי ערבים. (אע"י)

יג שבט לאחר דרישת הרה"ר, התיר מושל חברון להיכנס לבתי היהודים שנרצחו בעיר ב"מאורעות תרפ"ט", כדי לאסוף את דמם ולהביאם לקבורה. (הארץ)

טו שבט באסיפה חגיגית של "החברה להתארגנות בני הישיבות בארץ ישראל", שנערכה בבית הכנסת "ישורון" בירושלים, קרא הרב קוק לבני הישיבות - לצאת למפעל ההתיישבות בארץ ישראל. (ש"צ)

כ שבט באסיפה כללית, בה השתתפו נציגי הרה"ר, הועד הלאומי, עדות ומפלגות, הוחלט לדרוש מהממשלה הבריטית להעניש את רוצחי היהודים בחברון, ולסייע לישוב העיר מחדש. בבית הכנסת "ישורון" בירושלים, נערכה אזכרה לקדושי חברון במלאות חצי שנה להירצחם, הרבה"ר הספידו אותם נרגשות. (ש"צ)

יג אדר יום תשובה ותפילה למען הצלת יהודי רוסיה, שנרדפו על ידי השלטונות. (ק"ת)

כא ניסן בשביעי של פסח, נאמרה תפילת "יזכור" לעילוי נשמות חללי חודש אב תרפ"ט. (ק"ת)

כו ניסן באסיפת נציגי הישוב בארץ ישראל למען חברון, קבל הרב קוק על שהמוסדות השונים לא עשו כלום למען יישובה ופיתוחה של חברון, ותבע לסייע ל"קרן עזרה" כדי שתוכל לבנות "חברון גדולה". (ספ ר חברון)

ב אייר הרב קוק פנה ליועץ המשפטי של ממשלת המנדט נ. בנטוויץ, שיפעל כדי ש"שומרי משמרת השבת" בפתח-תקוה - אשר מחו נגד חברי "מכבי" ששחקו כדורגל בשבת - לא יפגעו. (אוצרות הראי"ה)

י אייר במשרד הרה"ר התקיימה ישיבה של הרבה"ר עם הנהלת הוועד הלאומי, בה נדונה שיטת הבחירות למערה"ר. הוטל על מזכירי מוסדות אלו להציע את התקנות לבחירות [ראה להלן - א' סיון]. (אר"ר)

הרב קוק פרסם בקשת תמיכה ועזרה להסתדרות ה"מרכז" של צעירים דתיים לאומיים, שפעלו להצלת

נפשות מהחינוך הזר. (מן המקור)

יז אייר הרב קוק הודיע לכל מנהלי המוסדות בירושלים - כל יחיד וציבור חייבים להשתמש רק באוטומובילים שבעליהם שומר שבת, ובידו תעודה מבית הדין המאשרת זאת. (גנה"מ)

כג אייר משלחת הוועד הלאומי, שכללה גם את הרבה"ר, נפגשה עם הנציב העליון, והגישה לו את מחאת הישוב על הפסקת העליה עקב פרסום ה"ספר הלבן" [שהוצא על ידי שר המושבות הבריטי הלורד פספילד]. מחאה נשלחה גם ללונדון. (יב"צ)

כד אייר הרב קוק, כנציג הרה"ר, השתתף בשביתת המחאה שארגן הוועד הלאומי כנגד ה"ספר הלבן". בכל בתי הכנסת בארץ נאמרו תפילות ומזמורי תהילים לביטול רוע הגזירה. (ש"צ)

א סיון מזכירי הרה"ר והוועד הלאומי הודיעו לראשי מוסדותיהם, שלאחר שתי ישיבות הם עיבדו הצעות לתקנות שתקבענה את שיטת הבחירות למערה"ר. היתה ביניהם מחלוקת על שני סעיפים לגבי הרכב הגוף הבוחר, לכן הם הציעו לראשי המוסדות להיפגש, כדי להכריע במחלוקת זו [ראה להלן - כ"ב שבט תרצ"א]. (אצ"מ)

כ סיון בישיבה משותפת של נציגי הישוב הוחלט, שמשלחת מאוחדת תופיע בשם היהדות העולמית בפני "ועדת הכותל" שהתמנתה ע"י "חבר הלאומים" [היא הגיעה לארץ בכ"ג בסיון]. הוקמו שתי ועדות, "ועדה כללית" - שהורכבה מנציגי כל הגופים, ו"ועדת רבנים" [שכללה את הרבה"ר והרב י"ח זוננפלד] - שהיתה הסמכות הדתית העליונה בכל השאלות הקשורות בכותל המערבי. "ועדה הכותל" נפגשה [בכ"ח בסיון] עם הרב קוק בבית הכנסת "החורבה" ועם הרב מאיר בבית הכנסת "רבן יוחנן בן זכאי" בעיר העתיקה. (ההד, ש"צ, יב"צ)

כט סיון הרב קוק הודיע לחברת "תנובה" - אין כל צורך לחלל שבת כדי להביא חלב לבתי חולים, כי יש שם די חלב ישראל בלא שום חילול שבת. (גנה"מ)

יט אלול הרב קוק סירב בתוקף לקבל את הצעת הממשלה הבריטית, שהובאה לפניו על ידי משלחת הועד הלאומי, לפיה - היהודים יכירו בבעלות הערבים על הכותל המערבי, והם יכירו בזכות היהודים לגשת לכותל. לדבריו: "עם ישראל לא ייפה את כוחנו לוותר על הכותל המערבי!". (אצ"ד)

תרצ"א

ערב ר"ה הרב קוק קרא לציבור - לסייע בהצלת יהודי רוסיה על ידי השתתפות בקניית כרטיסי נסיעה באוניה עבורם. (מן המקור)

תשרי הרב קוק והרב י"ח זוננפלד קראו לתושבי הארץ - לסייע ולתמוך במוסדות התורה בירושלים, עקב המשבר הכלכלי בארה"ב, שגרם להפסקת התמיכה הכספית בהם. (ההד)

חשון לאחר שפורסם ה"ספר הלבן" [ב- כ"ט בתשרי] של שר המושבות הבריטי הלורד פספילד, שקבע - אין להמשיך את ההתיישבות היהודית בארץ - קרא הרב קוק לציבור, כתשובה למעל של ממשלת בריטניה, להגדיל במשנה מרץ את הנדבות ל"קרן קיימת לישראל" הגואלת את אדמות ארץ ישראל. כן פרסם כרוז בשם "עמי הגדול", בו תקף את ממשלת בריטניה על בגידתה בעם ישראל, והביע את בטחונו בישועת ה' ובהמשך גאולת עם ישראל וארץ ישראל. (ההד)

ד חשון באסיפה שהתקיימה בבית הרב קוק, הוחלט - כל בשר טריפה ימכר מעתה לגויים רק על ידי משגיחי הבד"צ
, וזאת, לאחר שבתי אוכל (מסעדות) האכילו יהודים נבלות וטריפות. (אר"ר)

כ חשון הרב קוק פנה ל"הנהלה הציונית" בתמיהה, על שפנתה לבית המשפט הבריטי, ולא פנתה לבית הדין הרבני הדין על פי דיני ישראל [התביעה היתה כנגד חבר כפר גדעון בעמק יזרעאל, שמכר מרכוש אביו, שהיה שייך להסתדרות הציונית]. (אצ"מ, זכרון ראי"ה)

כח חשון הרב קוק שלח מכתב חריף להנהלת ה"סוכנות היהודית", בו מחה על כוונתה לפנות את הישוב הראשון של "הפועל המזרחי" בשייך אברק [לימים שדה יעקב], ודרש להשאירו במקומו על צביונו הדתי. (אצ"ד)

כ כסלו הרה"ר פנתה לנציב העליון, שיבטל את גזירת השבתון ביום א', שחייבה גם פועלים יהודים לשבות ביום זה, בכך נמנעה מהם האפשרות לשבות בשבת. (גנצ"ד)

כו כסלו ביוזמתו של הרב קוק, התקיימה בירושלים אסיפת יסוד של החברה לתורה וספרות "ירושלים".

טבת הרבה"ר ורבני תל-אביב קראו לכל הציבור - להימנע מלחלל שבת וחג בהליכה למשחקי כדורגל.

(
ההד)

יא שבט הרב קוק קרא ליהודי הגולה - שלא "ינעלו את הדלת" בפני שליחי המוסדות הקדושים בארץ ישראל, תוך הבטחה, שהכספים שיאספו בקופסאות הצדקה ינתנו רק לטובת המוסדות העתיקים שנתמכו על ידם. (אע"י)

כב שבט לאחר ישיבה משותפת של מערה"ר והנהלת הוועד הלאומי, הושג הסכם בשאלות שמזכיריהם לא הגיעו להסכמה [ראה לעיל - א' סיון תר"צ]. בהסכם נקבע: א. הגוף הבוחר את מערה"ר ימנה 70 חברים, 60% רבנים ו- 40% נציגי הקהילות בעלי עמדת חיובית לדת. ב. ועדת הבחירות תמנה מחצית רבנים ומחצית חילוניים בעלי עמדה חיובית לדת [הסכם זה, שאושר ב"אסיפת הנבחרים" השלישית, לא נחתם, ראה להלן - א' חשון תרצ"ב]. (אצ"מ)

כד שבט הרבה"ר פנו לנציב העליון בדרישה, שייתן הוראה לכל משרדי הממשלה - לקבל כמסמכים חוקיים תעודות נישואין וגירושין, שהוצאו על ידי הרבנות לאזרחי ארץ ישראל ולנתיני חוץ לארץ, וכן מינוי אפטרופסים שנעשו במשרדי הרבנות בהסכמת כל היורשים. (גנה"מ)

ל שבט הרב קוק פנה במחאה לועד הלאומי, על דברי הגידוף נגד דת ישראל שהשמיע נציג השמאל הקיצוני ב"אסיפת הנבחרים". הוא דרש, שיחוקק חוק האוסר לדבר דברי עלבון ונאצה נגד תורת ישראל בכל מוסד לאומי. (אר"ר, ההד)

ג אדר עם התקרב הקונגרס הציוני ה-י"ז [שהתכנס בבאזל שבשווייץ], קרא הרב קוק במכתב גלוי לציבור הלא דתי בארץ - א. להפסיק את חילולי השבת וחג לפחות בפומבי. ב. לא לתת מאכלי נבילות וטריפות לפחות במטבחים הציבוריים ובמטבחי הקיבוצים והעובדים. ג. להימנע מאכילת חמץ בפסח. ד. לדאוג שהחינוך בארץ יהיה בדרכה של תורה ומסורת אבות. (אצ"מ)

ניסן הרב קוק פנה להנהלת הועד הלאומי בדרישה, שיקבע בחוקה של הועד הלאומי [שתשמש דוגמא ל"אסיפת הנבחרים"] - חובה לשמור על כבוד הדת בארץ ישראל. (ההד)

ב ניסן הרב קוק פרסם מודעה בה הודיע - משחק כדורגל בשבת וביום טוב אסור באיסור מוחלט על פי דין תורה [ולא כפי שהתפרסם בצורה מסולפת בעיתון "דאר היום"]. (אב"ה)

סיון הרב קוק מחה בועד קהילת חיפה, על המצב הנורא של חילול שבת בעירם, בעיקר בנסיעת אוטומובילים בשבת. (ההד)

בביתו של הרב קוק התקיימה אסיפה, בה השתתפו כל ראשי ומנהלי הישיבות הגדולות בירושלים. על פי הצעתו, הוחלט - להקים את "ועד הישיבות בארץ ישראל", שידאג לקיומן והחזקתן של הישיבות בארץ. (ש"צ)

יז סיון באסיפת רבנים שהתקיימה בבית הרב קוק, חיפשו הנאספים דרך כיצד להעביר את משחקי הכדורגל משבת ויום טוב לימי החול [וזאת, לאחר שקבוצת "מכבי" שיחקה בשבת, ז' בסיון, למרות שנבחרת המשטרה הבריטית ביטלה את השתתפותה]. הרב קוק פרסם מחאה גדולה על כך. (אצ"מ, ההד)

כ סיון הרבה"ר והרב י"ח זוננפלד שלחו מכתבים דחופים לנציב העליון, למפקד משטרת ארץ ישראל ולמושל ירושלים, בהם דרשו למנוע את משחק הכדורגל בין "מכבי" לקבוצה הארמנית [המשחק התקיים באותה שבת, במגרש היו התנגשויות בין חרדים ללא דתיים]. (ק"י, יב"צ)

כג סיון ניתן תוקף רשמי לתקנות "ועדת הכותל" [שבאה לחקור את "מאורעות תרפ"ט"]. צורפו להן הוראות, בהן הוסמכו הרבה"ר למנות פקיד - שיכהן כבא כחם, ובסמכותו לקבל הוראות או הודעות מהממשלה בנוגע

לכותל המערבי ולרחבה שעל ידו [התקנות נקראו - "דבר המלך במועצה על הכותל המערבי 1931"].
(ס"ת)

י תמוז הרבה"ר הודיעו לאגודת "מכבי" - אין כל היתר לשחק כדורגל בשבת ויום טוב, וביקשו אותה להימנע מעוון זה.
(אב"ה)

טז אב חברי הרה"ר התכנסו בבית הרב קוק, והעלו מספר הערות על פסק הדין של "ועדת הכותל", שאושר על ידי ממשלת בריטניה [ראה לעיל - כ"ג סיון (יומן הכותל)]

כח אב הרבה"ר שלחו אל הנציב העליון את הערותיהם ודרישותיהם, בקשר להוראות הזמניות של הממשלה בענין הכותל המערבי והרחבה שלידו.
(אצ"מ)

כט אב בביתו של הרב קוק התקיימה ישיבה, שנקראה על ידי ה"מרכז העולמי של המזרחי". הוחלט - להקים ועדה דתית שתטפל בכל העניינים הדתיים בארץ.
(פ)

יח אלול הרבה"ר יצאו בקריאה לציבור - לסייע ל"קרן ארץ ישראל של ה'מזרחי", כדי שתנועה זו תוכל להמשיך: להחזיק בארץ 67 מוסדות חינוך תורניים, רבנים ושוחטים ביישובים החדשים; ולהקים ברחבי הארץ בתי כנסת, בתי מדרש, מקוואות ומטבחים כשרים לאלפי החלוצים של חברי "הפועל המזרחי". (צ"ד)

סוף אלול הרב קוק הודיע לכל גבאי בתי הכנסת בארץ - חובה על כל העולים לתורה בימי החגים לתת את נדבותיהם לתמיכת הישיבות בירושלים, שהיו במצב כספי קשה לאחר המשבר הכלכלי הגדול באמריקה. (אר"ר)

תרצ"ב

חוה"מ סוכות לאחר השתדלות הרבה"ר אצל שלטונות המנדט, קיבלה הרה"ר סרטיפיקטים עבור עליית רבנים מחוץ לארץ, וזאת, לאחר שהיא קיבלה על עצמה לדאוג שהם לא יפלו למשא על הציבור.

לאחר שהרב קוק קיבל טלגרמה דחופה מרבה של וילנא, הרב ח"ע גרודז'נסקי, בה נכתב - רבה של סלוצק הרב י. אברמסקי השתחרר מהכלא ברוסיה, ויש להשיג מיד רישיון כניסה לארץ ישראל עבורו - הוא סידר זאת מיד, והרישיון נשלח לקונסול הבריטי במוסקבה. (ש"צ)

כד תשרי מערה"ר החליטה - לזמן ועידת רבנים באי כח הרבנות בארץ, כדי לדון ולאשר את חוקת הבחירות לרה"ר וללשכות הרבנות בארץ. (אר"ר)

כה תשרי לאחר ש"הסוכנות היהודית" ביטלה את מתן התקציב הדתי, התכנסה ישיבה מיוחדת בראשות הרב קוק, לדיון בדרכים להשגת תקציב זה בסיוע "המרכז העולמי של המזרחי". (גנצ"ד)

חשון הרבה"ר הודיעו ב"גילוי דעת" - כל יהודי חייב להכריז במפקד הממשלתי על הלשון העברית כשפתו. (ההד)

א-ב חשון חברי מערה"ר ונציגי רבני הארץ התכנסו בבית הרב קוק, כדי לאשר את חוקת הבחירות לרה"ר, לשכות הרבנות ורבני הקהילות, שהתקבלה ב"אסיפת הנבחרים" של "כנסת ישראל" [ראה לעיל - כ"ב שבט תרצ"א]. הרבנים דרשו להכניס בה מספר שינויים, והם - הרבנים בגוף הבוחר לא יהיו חייבים להיות חברים ב"כנסת ישראל", ונציגי הקהילות שיבחרו על ידי הקהילות ולשכות הרבנות יהיו בעלי עמדה חיונית לדת. (אצ"מ)

י חשון מזכירי הרה"ר הודיעו להנהלת הועד הלאומי על השינויים שהיא דרשה להכניס בחוקת הבחירות למערה"ר ומוסדותיה. הנהלת הועד הלאומי דחתה דרישה זו, לכן הוקמה ועדה מיוחדת כדי שתפתור את המחלוקת ביניהן [ראה להלן - ט"ז אייר]. (אצ"מ)

ז כסלו התקיים מפקד אוכלוסין כללי בארץ ישראל. הרבה"ר קראו לכל הציבור היהודי בארץ - לירשם ברשימת הממשלה, כדי לא לגרום נזק וקיפוח הזכויות של הישוב היהודי בארץ. (אב"ה)

יב כסלו הרבה"ר שלחו בשם הרה"ר - המוסד הדתי העליון של היהדות בארץ ישראל - ברכת "ברוך בואך לשלום" לנציב העליון החדש סיר א' ווקופ. (גנה"מ)

כב כסלו בשם הישוב היהודי בארץ, שלח הרב קוק מכתב ברכה לה. סמואל [שהיה הנציב העליון הראשון בארץ], לרגל התמנותו לשר הפנים בממשלת בריטניה. (ש"צ)

י טבת הרה"ר פנו למושל מחוז ירושלים בבקשה, שיתיר לפחות ל- 10 עניים לשבת ברחבת הכותל המערבי, כדי לאפשר מתן צדקה לפני התפילה. (אצ"מ)

כד טבת הרב קוק דחה את הצעתה של "הסתדרות המזרחי" - שהממשלה תחוקק חוק כללי שיאפשר לכל יחיד לבחור יום שבתון באחד מימי השבוע - והעמידם על הסכנה שיש בכך ליום השבת. (גנה"מ)

הרב מאיר הודיע לשופט ג. פרומקין, שבאסיפת הרבנים [ראה לעיל א'-ב' חשון] הוחלט לקבל את כל התיקונים שהציע הועד הלאומי לחוקת הבחירות לרה"ר, מלבד הדרישה לשנות את הרכב הרה"ר החייב להישאר כפי שהוא. (גנה"מ)

כו טבת הרה"ר הודיעה לכל החברות קדישא בירושלים - אין לקבל לקבורה אפר של מתים שיקריהם שרפו אותם, כי זהו עקירת הדת ונגד יסודות האמונה. (הל"ע)

יח שבט הרב קוק פנה להנהלת ה"סוכנות היהודית" בהצעה, לדחות את הבחירות לרה"ר בשנה עקב המצב הקשה בארץ ובעולם. (אצ"מ)

כט אדר א' הרב מאיר חזר והודיע לשופט ג. פרומקין על דרישת אסיפת הרבנים [ראה לעיל א'-ב' חשון] - גם רבנים שלא השתייכו ל"כנסת ישראל", יהיו זכאים לבחור לרה"ר וללשכותיה, [ובכך להגדיל את סמכות הרה"ר]. כן הודיעו, שאין לתת זכויות מיוחדות לעדת התימנים הנכללים בעדת הספרדים (אצ"מ)

ב אדר ב' הרב קוק פנה לראש עיריית ירושלים בדרישה, לתקן את בית המטבחים החדש ולהוסיף את הציוד הדרוש בו. (גנה"מ)

ו אדר ב' הרב קוק פנה לחבר ה"סוכנות היהודית", י"ה פרבשטיין, בדרישה, שיפעל כדי ש"הסוכנות" תחזור ותשתתף בתקציב צרכי הדת של הישוב בארץ, כפי שהוחלט בקונגרס הציוני בעבר. (אצ"מ)

יד אדר ב' בליל קריאת המגילה בבית הכנסת "ברוידא" בירושלים, הציגו צעירים מ"אגודת ישראל" מחזה בו נפסק דין מוות לרב קוק. לאחר מעשה זה, התפרסמה מודעה - "התעוררי ירושלים" - בה הובעה מחאה וזעזוע עמוק ממעשיהם של צעירים אלו, תוך אזהרה להורים לפקח על ילדיהם שלא ילכדו בהשפעת טועים אלו. (ההד)

ה ניסן הרב קוק קרא לקיבוצים הלא דתיים - לא לאכול חמץ בפסח, ולשמור את השבת וחגי ישראל [הוא פנה בנושא זה גם ל"הסתדרות הפועלים"]. (אב"ה, ההד)

יב ניסן בפגישה עם הנציב העליון, דרש הרב קוק לבטל את הגזירה - שרק רבנים מגיל 50 יכולים לעלות לארץ [הגזרה בוטלה, וניתנו 36 רישיונות עלייה לרבנים]. (ש"צ)

כב ניסן הרה"ר הודיעה לשופט ג. פרומקין את ההחלטות שהתקבלו בישיבת מערה"ר: א. כל רב שהרה"ר תמצא שהוא ראוי לבחור או להיבחר לרה"ר - אין כוח בעולם שיכול למנוע ממנו זכות זו. ב. כל 8 חברי מערה"ר סמכותם ומשכורתם שווה, ואין לשנות זאת. ג. אם אי אפשר למלא החלטות אלו במלואן, יש לדחות את הבחירות לרה"ר. (אצ"מ)

ט אייר חברי מערה"ר הספרדים הודיעו להנהלת הועד הלאומי את ההחלטות שהתקבלו באסיפה שהתקיימה [ב-ד' אייר] בביתו של הרב מאיר: א. הרה"ר לא מסכימה לשום שינוי בהרכבה. ב. תקציבה ישולם על ידי הועד הלאומי. (אצ"מ)

יא אייר לאחר אסיפת מחאה גדולה בבית הרב קוק - על חילול השבת שנעשה על ידי אוטומובילים של חברת "המהיר" ו"המקשר" - התחייבה חברת הנסיעות "המהיר" בפני הרה"ר לא לחלל שבת ומועד. (גנצ"ד, היסוד)

טז אייר הועדה, שהוקמה על פי סעיף 9 (1) ב"תקנות כנסת ישראל 1927", התכנסה בביתו של היו"ר השופט ג. פרומקין. הועדה הציעה פתרונות לחילוקי הדעות האחרונים שהיו בין מערה"ר לבין הנהלת הועד הלאומי, לגבי "חוקת הבחירות לרה"ר" [ראה לעיל - א' חשון]. בתור הוראת שעה הותר לרבנים שאינם חברים ב"כנסת ישראל" לבחור ולהיבחר למערה"ר ["אסיפת הנבחרים" דחתה את מסקנות הועדה]. (אצ"מ)

סיון הרב קוק קרא ליהודי הארץ והתפוצות - לרכוש רק את אתרוגי ארץ ישראל, שגדלו בפרדסי ישראל בעבודה עברית. (ההד)

יז סיון הרה"ר העמידה את מושל מחוז ירושלים על המצב החמור ששרר בעיר בענייני רישום נישואין וגירושין של יהודים, והציעה לרכזו במוסד יהודי אחד. (גנה"מ)

יט סיון הנציב העליון הודיע לרב קוק על הסידורים שקבע מפקד הצבא והמשטרה בדבר משחקי כדורגל בשבת, וזאת, לאחר שהרב קוק דרש [בט' בסיון] לבטל את משחק הכדורגל בפתח תקוה, בין קבוצה יהודית לחיילים בריטים, שנועד להתקיים בשבת פר' "במדבר" [המשחק בוטל]. (התור)

כה סיון הרה"ר פרסמה אזהרה - לא לקנות מוצרי חלב מ"תנובה", עד שזו לא תפסיק לקבל חלב מישובים שאינם נוהגים על פי התורה וחולבים בשבת. (הל"ע)

כט סיון לשאלת ה"סוכנות היהודית", השיב הרב קוק - הרה"ר אינה מרשה נישואי בנות בגיל פחות מ-16 שנה, להוציא מקרים יוצאים מהכלל, וזאת רק לאחר רשות מיוחדת. (אצ"מ)

תמוז לאחר משא ומתן ממושך בין הרב קוק לנציב העליון, התבטלה הגזירה של מנהל מחלקת העליה של הממשלה - שלא להרשות כניסה לארץ ישראל לרבנים שלא הגיעו לגיל 50. (ההד)

יג תמוז הרב קוק הודיע לנציב העליון - גיל הנישואין על פי דת ישראל מתחיל עם הבגרות הטבעית, שהיא מגיל 13 לבנים וגיל 12 לבנות, אך מטעמי בריאות אין הרה"ר נוהגת להרשות נישואי בנות שלא הגיעו לגיל 16 שנה. (גנה"מ)

כב תמוז הרבה"ר שלחו מחאה למזכיר הראשי של ממשלת המנדט, על הצעת חוגים בממשלה – להרשות ליהודים לסדר נישואין אזרחיים - והסבירו לו את הפגיעה שיש בכך בדת ישראל. (גנה"מ)

יט אב הרב קוק וחברי מערה"ר האשכנזים פרסמו "גילוי דעת", בו הבהירו כיצד פועלת הרה"ר בכל הקשור לעדה האשכנזית והספרדית, וחיזקו את ידי מזכיר הרה"ר הנאמן, הרב ש"א וובר, באופן בו השתמש בחותמות של הרה"ר. (התור)

יג אלול בפגישה עם מושל ירושלים, דרש הרב קוק, להאריך לקבלן - שבנה את הברכה בשכונת רוממה - את זמן סיום הבנייה, כדי שפועלים יהודים לא יצטרכו לחלל את השבת. (התור)

יט אלול בירושלים התכנסה "ועידת שבת", במרכזה עמדו דבריו של הרב קוק, שהתריע על ריבוי חילולי השבת בארץ. (אצ"ד)

כה אלול בפגישה עם הנציב העליון, ביקשו הרבה"ר: א. לאשר את חוק העזר לשמירת שבת בתל-אביב. ב. למנוע עבודת יהודים בשבת בברכת המים בשכונת רוממה בירושלים. ג. פקידים יהודים לא יעבדו בשבת במחלקות הממשלתיות. כן התלוננו, שמחלקת העלייה של הממשלה סירבה להכיר בסמכות משרדי הרבנות בענייני נישואין וגירושין של נתינים זרים. (יב"צ)

כח אלול הרב קוק פנה אל הנציב העליון בבקשה, שיפעל לביטול משחק הכדורגל של "הפועל" בחיפה,

שנועד להתקיים בשבת בה חל יום א' של ראש השנה. (אב"ה)

תרצ"ג

כ תשרי הרב קוק השתתף בועידה של היהדות האורתודוקסית, שהתקיימה בירושלים. הועידה תבעה מהממשלה - לשחרר פועלים יהודים מעבודה בשבת וחג. וכן דרשה מ"הסוכנות היהודית", "קרן קיימת לישראל" ומ"קרן היסוד" - שהדת תישמר במושבות הנתמכות על ידם; והזהירה אותם - אם לא יפעלו בנדון, יפנו הרבנים ליהודי הגולה לתרום רק להסתדרויות הדתיות העוסקות בבניין הארץ. הוחלט - להקים את "הסתדרות השבת", ולדרוש, שמוסדות ציבור יהודים לא יחללו שבת. (העולם)

א כסלו הרב קוק פרסם מחאה חריפה נגד איתמר בן אב"י, על שפגע בתורת ישראל ועם ישראל, בכותבו: "אנחנו אשמים במלחמות צוררנו נגדנו" וכו'. (התור)

ל כסלו הרב קוק פנה לנשיא "ההסתדרות הציונית" נ. סוקולוב, שיסייע בבניית צריפים עבור השוחטים והבודקים בקיבוצים: שריד, עין חרוד ובית אלפא. (אצ"מ)

יג טבת הרב קוק פנה לנשיא "מכבי", הלורד מלצ'ט [שהגיע לביקור בארץ באותו היום], בדרישה, שימנע את משחק הכדורגל, שנועד להתקיים לכבודו בשבת [בתגובה ליחסו האוהד של הרב קוק ל"מכבי", פרסמו קנאי ירושלים כתבי פלסטר מכוערים נגדו]. (אצ"ד)

יז טבת ראשי ומנהלי מוסדות התורה והחסד של הישוב הישן בירושלים, פרסמו מחאה חריפה נגד הצעירים מבעלי העיתון "קול ישראל", שפרסמו כתב פלסטר נגד הרב קוק, והוקיעו את מעשיהם מכל וכל. (אע"י)

[באסיפה גדולה (ב-ד' שבט), בה נכחו גדולי רבני הארץ, נידו הרבנים את מוציא כתב הפלסטר נגד הרב קוק, והחרימו את עיתונם "קול ישראל"].

יח-ט שבט ועידת רבני ארץ ישראל התכנסה בביתו של הרב קוק. הועידה דנה במצבם הקשה של יהודי רוסיה. הוחלט - א. לשלוח לשם מוצרי מזון. ב. לסייע להם לצאת מרוסיה. ג. להביע מחאה בכל העולם על מעשי הזדון שנעשו בהם. ד. לקיים יום תענית ציבור עולמי בערב ראש חודש ניסן.

(ההד)

יח שבט באסיפת רבנים ומחנכים שהתכנסה בבית הרב קוק, נדונה "פקודת החינוך" שהוצאה ע"י ממשלת המנדט. הוחלט - תלמודי התורה יגישו בקשה לנציב העליון לפטרם מביקורת מנהל החינוך, בקשות אלו תוגשנה רק באישורה של הרה"ר [הבקשה נשלחה ב-ג' בניסן]. (פ)

ער"ח ניסן יום צום כללי בארץ ובעולם ותפילת "יום כפור קטן", למען היהודים, שהיו נתונים ברעב וברדיפות ברוסיה, בגרמניה ובשאר ארצות תבל. (אע"י, ק"ת)

יג ניסן הרבה"ר הגישו לנציב העליון תזכיר, בו דחו את דרישת "ועד העיר האשכנזי" ו"אגודת ישראל" - להכיר בהם כעדה מיוחדת בארץ ישראל - וביקשו למסור לעיון "הועדה המתמדת לעניני המנדטים שעל יד 'חבר הלאומים'". (גנה"מ)

ר"ח אייר הרב קוק התנגד לעריכת חרם על היטלר ליד הכותל המערבי. (יומן הכותל)

יא אייר הרב קוק פנה למנהל הדואר בארץ ישראל בדרישה, שיורה לכל משרדי הדואר בארץ, שלא להכריח יהודים לעבוד בשבת. (אב"ה)

טז אייר הרב קוק הזהיר את העולים למירון בל"ג בעומר, שחל באותה שנה ביום ראשון- לא להיכשל בחילול שבת בשל כך; ויעץ לכל הגרים רחוק ממקום זה, לבוא לאתר ביום שישי. (קול יעקב)

טז תמוז "ועדת העזרה ליהודי רוסיה" כינסה אסיפה פומבית גדולה בחצר בית הכנסת "ישורון" בירושלים. הרב קוק, שנודעו לו פרטים על מצבם הקשה, קרא באסיפה לציבור - לתרום ולסייע בעניין זה. (היסוד)

הרה"ר כינסה אסיפה גדולה בתל-אביב למען שמירת השבת בעיר. על פי החלטת האסיפה, נפגש הרב קוק עם הנציב העליון, ודרש ממנו להחיש את אישור "חוקת השבת" בתל-אביב. (ש"צ)

טו אב הרב קוק וחברי הרה"ר האשכנזים פנו ל"ועד הקהילה העברית בירושלים" בדרישה, שלא יקבלו רבנים אשכנזים חדשים, ושלא יפתחו שחיטה חדשה ללא היתר מהרה"ר. כן הודיעה - חל איסור על כל רב, שוחט ובודק, עוזר או פקיד לקבל משרה אצל ועד זה ללא הסדר עמה. (גנצ"ד)

ל אב בבית הרב קוק התכנסה "ועדת העזרה ליהודי רוסיה". (ש"צ)

במכתב ברכה, שהוקרא בקונגרס הציוני ה"ח [שהתכנס בפראג שבצ'כסלובקיה], קרא הרב קוק - לשמור על קדושת השבת בארץ, ולא לשכוח את גורל יהודי גרמניה ורוסיה שסבלו קשות. (העולם)

אלול הרב קוק שלח אגרת ברכה לוועידה העולמית של ה"מזרחי" [שהתכנסה בקרקא שבפולין], בה הדגיש את חובת השעה - לעלות ולחזק את בניין ארץ ישראל. (ההד)

ו אלול באסיפת עם גדולה שהתקיימה בבית העם בתל-אביב, קרא הרב קוק - להגדיל את העזרה ליהודי רוסיה שסבלו מחרפת רעב. (היסוד)

כא אלול הרה"ר פנתה למנהל מחלקת הבריאות שעל יד עיריית ירושלים בדרישה, שירשה לחבריה לבקר

בבית המטבחים החדש, כדי לבדוק את סדרי הכשרות הנהוגים בו. (גנה"מ)

כו אלול בישיבת "מאה שערים" הספיד הרב קוק את ה"חפץ חיים" זצ"ל, קהל אלפים נכח בהספד. (ק"ת)

תרצ"ד

כ חשון חבר הוועד הלאומי, י. בן צבי, יעץ לרב קוק להשיב לשאלת רבני אמריקה - שכל עוד ממשלת גרמניה לא הפסיקה את הרדיפות והחרם נגד היהודים, אין הוא מתנגד לאמצעי ההגנה שהיהדות האמריקאית תחליט לנקוט עבור יהודי גרמניה. (אצ"מ)

כד כסלו הרב קוק פרסם כרוז, בו פנה לכל בית ישראל להשתתף במפעל הקמת "כפר אוסישקין" על שם מ. אוסישקין, נשיא "קרן קיימת לישראל". (דאר היום)

בתשובה לשאלת "המרכז העולמי של המזרחי", הבהיר הרב קוק - אין להחרים את "קרן קיימת לישראל", למרות שבחוזים שהיא עשתה עם המתישבים על קרקעותיה לא נכתב במפורש, שאסור לנסוע באותם ישובים ביום השבת, כי בפעילותה יש משום כיבוש ארץ ישראל. יחד עם זאת, יש לעשות הכל כדי שהשבת

תישמר שם ככל האפשר. (אוצרות הראי"ה)

יא טבת התפרסם כרוז, עליו חתום ראשון הרב קוק, שפנה ליהדות העולם לפעול כנגד גזירות ממשלת המנדט נגד עליית יהודים לארץ ישראל, רדיפת תיירים יהודים והקפאת בנין הארץ, לעומת אהדתם לערבים פורעי החוק. (התור)

כב טבת הרב קוק פרסם כרוז, בו קרא לציבור להשתמש בתוצרת הארץ, ובכך לסייע ביישובה, בבנינה ובהגברת האהבה בין שדרות האומה. (אר"ר)

כה טבת לאחר שנודע לב. שטרית, התובע במשפט הרצח של ראש המחלקה המדינית של ה"סוכנות היהודית", ד"ר ח. ארלוזורוב [נרצח על שפת ימה של תל-אביב ב-כ"ג בסיון תרצ"ג], שהרוצח הוא ערבי, הוא העביר מידע זה לרב מאיר, וזה העבירו מיידית לרב קוק [שהחל לפעול למען הצלת 3 הרביזיוניסטים שנאשמו ברצח - ראה להלן י"ד ניסן]. (לקוטי הראי"ה)

יב שבט באסיפת רבנים גדולה, שהתקיימה בבית הרב קוק הוסכם, שבנוסף להשתדלות הכללית לעזרת יהודי רוסיה - שסבלו מחרפת רעב - תיעשה פעולה מיוחדת לטובת הרבנים והשוחטים שם. הוחלט לפנות לכל הרבנים והשוחטים בארץ ישראל ובגולה, שיש להם משכורת קבועה, שינדבו לא פחות מלירה ארצישראלית לחצי שנה לצורך זה. (ק"ת)

יז שבט מנהיגי "אגודת ישראל העולמית", הרב ד"ר י. ברויאר והרב י. הורוביץ, ביקרו בביתו של הרב קוק, והביעו בפניו את אהדתם והערצתם לפועלו, תוך הבעת צער על מעשיה של "אגודת ישראל" בירושלים. כן בקשו, שהרב, כחבר מועצת גדולי התורה, יסייע לפעולותיה של "אגודת ישראל". (ק"י)

כא שבט הרב קוק פנה לרב מאיר, שיפנה לחברא קדישא של הספרדים כדי שישלמו את חלקם בהתקנת העירוב לכל שכונות ירושלים, כפי שעשתה החברא קדישא של האשכנזים [הרב מאיר הודיעו באותו יום, שאכן הוא ביצע את בקשתו]. (אע"ס)

כג שבט בישיבה מיוחדת בבית הרב קוק, בה השתתפו גם נציגי הישיבות בארץ, הוחלט לכתוב ספר תורה על שם כלל ישראל לטובת כל הישיבות ותלמידי החכמים בארץ ישראל. בהמשך הישיבה [בכ"ט שבט], הוחלט להקים את "ועד הישיבות בארץ ישראל", שתפקידו – לדאוג לקיומן של הישיבות ותלמודי התורה בארץ. (פ, גנה"מ)

אדר הרב קוק פרסם כרוז בו קרא לציבור, לקנות רק מהתוצרת של יהודי ארץ ישראל, ובכך לסייע לבנין

הארץ ולאחדות וחזוק הישוב בארץ. (ההד)

ה אדר הרב קוק ביקר בבני-ברק, שם נפגש לראשונה עם ה"חזון איש" [הרב א"י קרליץ]. בחגיגת הנחת אבן הפינה לישיבת "בית יוסף", נאם הרב קוק, וה"חזון איש" עמד על רגליו עד סוף הנאום. (בשדה הראי"ה)

כט אדר הרבה"ר הודיעו לנציב העליון, שהם מסכימים להצעתו להעלות בחוק את גיל הנישואין מ - 14 ל - 15, תוך הדגשה, שאם למרות חוק זה יתקיימו קידושין בפחות מגיל זה, ההיתר לאחד מבני הזוג להינשא לאחר, ינתן רק על ידי בית-דין רבני. (גנה"מ)

יא ניסן הרב קוק כתב מכתב ברכה לוועידת "בני עקיבא", בו הדגיש את 3 התכונות שייחדו את רבי עקיבא, שעל תנועת נוער זו ללמוד מדמותו של תנא גדול זה. (זרעים)

יג ניסן הרב קוק השתתף בתל-אביב באסיפת רבנים ועסקנים, בה התמנה ועד מיוחד כדי שיפעל למניעת

סכסוכי עבודה ב"שוב. (העולם, אוצרות הראי"ה)

יד ניסן הרב קוק הפר את שתיקתו, ויזם כרוז, שקרא לכל המפלגות בארץ להימנע ממלחמת אחים, בעקבות רצח ד"ר ח. ארלוזורוב [ראה לעיל - כ"ח טבת] ומאסר 3 הרבזיוניסטים שנחשדו ברצח [ב-ה' באייר הוגש כתב האישום נגדם, וב-ח' באייר החל משפטם].

התפרסמו ההצעות לתקנות חדשות, בדבר שיטת הבחירות והמינויים למערה"ר, לשכות הרבנות ורבני הקהילות; לגבי חלק מהן היו חילוקי דעות בין הרה"ר לועד הלאומי. (התור)

כד ניסן בפגישה בין נציגי ממשלת המנדט, "אגודת ישראל" והועד הלאומי, נעשה נסיון להגיע לניסוח סופי של ההסכם בין "אגודת ישראל" והועד הלאומי, על חלקה של "אגודת ישראל" במועצת הרה"ר ובמשרדי הרבנות המקומיים [בסופו של דבר לא נחתם הסכם]. (יב"צ)

אייר לאחר שפרצו קטטות בין הסוציאליסטים לבין הרבזיוניסטים בדבר קיום שביתות פועלים, פנו הרב קוק ואישים שונים ב"שוב לכל ראשי המפלגות בארץ, לעשות הכל כדי למנוע מעשי אלימות. (ההד, אוצרות הראי"ה)

ה אייר הרב קוק הורה לרב י"ל פישמן, שלא להשתתף ב"ועידה המשפטית העברית העולמית", כי לדעתו לא היתה לה סמכות לדון ביסוד בית דין גדול לכל ישראל ובשאלות דתיות כדיני אישות וכו'. (התו ר)

ט אייר הרב קוק, בראש החותמים על "גילוי דעת", קרא להקים ועד לעידוד הסנגוריה וסיוע כספי למימון ההגנה על 3 נאשמי רצח ד"ר ח. ארלוזורוב. (הירדן)

כח אייר בוועידה החמישית של ה"מזרחי", שהתכנסה בתל-אביב, קרא הרב קוק לשומרי התורה לתקן ולרומם את רוח הקדושה בבנין הארץ. (היסוד)

כט אייר לאחר יומיים של גשם וברד חזק ופתאומי, ששטף והרס בתים וחנויות בעיר העתיקה בטבריה, בא הרב קוק למקום ופיקח על העזרה לנפגעים. (היסוד)

ג סיון הרב קוק פרסם כרוז, בו קרא לציבור לסייע לתושבי טבריה שנפגעו בשטפון הגדול ולהזכיר את נשמות הקרבנות. (מן המקור)

ז סיון הרב קוק מחה בפני מושל מחוז ירושלים, על שהערבים בנו גדר בתוך בית הקברות היהודי בחברון, והרחיקו את מושב המצבות. כן דרש ממנו להפסיק מיד את הבניה במקום. (גנה"מ)

ח סיון הרב קוק שלח מכתב לא. אחימאיר [אחד מהנאשמים ברצח ד"ר ח. ארלוזורוב], בו דרש ממנו להפסיק את שביתת הרעב שלו, תוך בטחון שבקרוב הוא ישתחרר [ואכן הוא נענה לבקשתו. ב-ב' בסיון שלח לו הרב קוק מכתב ברכה על זיכוי במשפט, בו כינהו "סופר יקר", על כך תקף אותו עיתון הפועלים - ה"פועל הצעיר"]. (אב"ה)

טז סיון באסיפת רבנים בבית הרב קוק, הוחלט לדרוש מחברת "אגד" בטחונות שלא תחלל יותר את יום השבת, ובמידה ותסרב, ינקטו נגדה אמצעים שונים, ביניהם הפגנת המונים. (פ, גנה"מ)

כה סיון מיד לאחר פסק הדין, בו הואשם א. סטאבסקי ברצח ד"ר ח. ארלוזורוב ונדון למוות, פנה הרב קוק לכל המפלגות בארץ ובעולם להתאזר בשקט ובסבלנות, ולחדול מריב אחים תוך ציפייה לזיכוי הסופי. (התור)

כו סיון למחרת פסק הדין הנ"ל, שלח הרב קוק שליח מעבר לגבול כדי שישלח משם מברקים לרבנים ואישים בעולם, שיפעלו לביטול פסק דין זה. (הארץ)

ה תמוז הרבה"ר וחשובי הרבנים בארץ פרסמו כרוז, בו הצהירו, שא. סטאבסקי חף מפשע, ולדעתם צדק השופט היחידי שזיכהו [ולא השופטים האנגלי והערבי], לכן על כל אחד למחות על המשפט המעוות הזה. לאחר מספר ימים התפרסם כרוז נוסף אל הישוב והעם העברי בגולה, עליו חתמו הרב קוק וכמאה רבנים, סופרים ועסקנים. החותמים הביעו את הכרתם הברורה, שא. סטאבסקי חף מפשע והוא קרבן לטעות נוראה, לכן יש להמשיך בעבודת הסנגוריה עד שהאמת תנצח. (התור)

טז תמוז הרב קוק פנה לנציב העליון, והביע בפניו את בטחונו המלא שא. סטאבסקי נקי מאשמת רצח ד"ר ח. ארלזרוב, לכן ביקשו שיצילו מגזר דין מוות שנפסק לו, ויוציאו לחופשי. (אצ"מ)

יח תמוז תנועת "הפועל המזרחי" פרסמה מחאה חריפה, על דברי החירוף והגידוף שהופיעו בעיתון הפועלים, "הפועל הצעיר", כנגד הרב קוק - ששיטתו מתאימה לכמרי הנצרות - על פעילותו לזיכוי הנאשמים ברצח

ד"ר ח. ארלוזורוב. (ההד)

כג תמוז הרב קוק והרב מאיר הוזמנו לבירור אצל מושל ירושלים על שחתמו על כרוז, שטען שבית המשפט הבריטי עיוות את הדין במשפט א. סטאבסקי [ראה לעיל - ה' תמוז]. (התור)

ד אב לפי פניית הרב קוק בכרוז לכל הציבור, התקיימו תפילות מיוחדות ביום זה - בו נשמע בבית המשפט הערעור על עונשו של א. סטאבסקי - שצדקתו תצא לאור [לבסוף הוא יצא זכאי בדין]. (התור)

ער"ח אלול הרב מאיר הודיע, שביום זה תתקיים תפילה מיוחדת על ציון זכריה הנביא, לביטול הגזירות והרדיפות של יהודי אלג'יריה, ובקש מכל העולים לקברי הצדיקים לבקש עליהם רחמים. (אר"ר, התור)

טז אלול הרה"ר הודיעה, שביום א' של סליחות יתקיים יום תפילה כללי והתעוררות לתשובה, בעקבות התגברות צרות היהודים בכמה ארצות. (גנה"מ)

כג אלול באסיפת רבנים בבית הרב קוק, נדונה הפרצה בטהרת המשפחה שהתחילה להתרחב והגיעה גם לירושלים. הרבנים פנו לכל רבני בתי הכנסת, לדרוש על חשיבות נושא זה בראש השנה לפני תקיעת שופר. (ק"ת)

כד אלול חברי ארגון "אבי דוד" של יוצאי תימן פרסמו, בהשפעת הרב קוק, הודעה גלויה שהם מתחרטים וחוזרים בהם מהדברים שפרסמו על ספר הזוהר והמקובלים. בעקבות הודעה זו, פנה הרב קוק לציבור להפסיק את דברי הריב וההשמצות בנושא זה. (אע"י)

תרצ"ה

ז תשרי הרה"ר הודיעה על יסוד "ועד כשרות" קבוע, שמתפקידו יהיה לברר אלו מסעדות ובתי מלון בירושלים כשרים ואלו לא, ולפקח על כשרותם. (הל"ע)

יא תשרי ביוזמת הרב קוק, התכנסה בביתו אסיפה של נציגי המושבות בארץ, בה נדונה בעיית העבודה העברית והחיכוכים בין "הסתדרות העובדים" ל"עובדים הלאומיים" [הרביזיוניסטים]. (פ)

ב חשון נציגי הרה"ר השתתפו בכינוס גדול בתל-אביב למען העבודה העברית. הרב קוק שלח אגרת ברכה לכינוס, וקרא לנותני העבודה היהודים להעדיף עבודה עברית. (ההד, יב"צ)

ט חשון לאחר שחברי ה"הסתדרות" הפריעו לאסיפה של רביזיוניסטים בחיפה [נפצעו 23 אנשים ו-6 נאסרו], פרסם הרב קוק כרוז בשם "לשבר בת עמי", בו הביע את הזדעזעותו ממעשה זה, וקרא לאחדות המחנה. (ההד)

טז חשון הרבה"ר שלחו מכתבי ברכה להסתדרות "המרכז", שנלחמה כנגד החינוך הזר, ועודדו אותם להמשיך בפועלם החשוב. (היסוד)

כד חשון הרה"ר פנתה לתושבי ירושלים, להתפלל לשלומם של הנדיב הידוע הברון א. רוטשילד שחלה אנושות. (ש"צ)

כו חשון הרבה"ר ונציגי הישוב שלחו מברק תנחומים למשפחת הברון א. רוטשילד, בו הביעו את צער הישוב כולו על פטירתו. הרה"ר הודיעה על אבל כללי וביטול מלאכה. (ש"צ, ס"ת)

ז כסלו הרב קוק פנה ליהדות הארץ והעולם, לתת את נדבותיהם בעת הקריאה בתורה ל"מפעל רוטשילד" שנוסד ע"י "קרן קיימת לישראל" לכבודו של הברון, תוך הבהרה, שהיישובים שיקומו חייבים להיבנות על יסודות הדת. (התור)

ז טבת "אסיפת הנבחרים" השלישית הביעה מחאה על ההפליה מצד ממשלת בריטניה כלפי העדה היהודית, בסרבה להשתתף בתקציבי בתי הדין הרבניים ומערה"ר. (אצ"מ)

י טבת הרבה"ר פנו לנציב העליון בבקשה, שיוציא הוראה - שאישור עכוב יציאה מהארץ שיצא מהרה"ר, לא יזדקק תחילה לאישור בית משפט אזרחי, כדי שהבעל לא יספיק לברוח וישאיר את אשתו עגונה. (גנה"מ)

כ טבת הרבה"ר פנו למנהל "מחלקת הקרקעות" בבקשה, שיורה למשרד הטאבו לקבל את תעודות הירושה מטעם הרה"ר, מבלי להזקיק את היורשים להביא הסכמות נוספות. (גנה"מ)

טו אדר א' הרב קוק השתתף בתל-אביב באסיפה גדולה, בה נפתח חודש תעמולה למען שמירת השבת בתל-אביב. בעירייה קיבל הרב קוק אזרחות כבוד, הראשון מהיהדות הדתית. (ש"צ)

לכבוד "שבוע הפועל המזרחי" לרגל שנת "בר המצוה" של התנועה, פנה הרב קוק לציבור הדתי – לתת יד של עזרה וכבוד לחברי התנועה, הפועלים ביישובה של ארץ ישראל ובבניינה. (נתיבה)

כג אדר א' הרב קוק פנה לנציב העליון בבקשה, שיבטל את ההגבלות שהוטלו על העולים לארץ בסיוע הרה"ר. (גנה"מ)

ב אדר ב' הרה"ר הכריזה על פרשת "שמיני", כשבת תנועת "הפועל המזרחי" במלאות 13 שנה לקיומה, בכל בתי הכנסת ינאמו הרבנים על העובד הדתי ויצירתו. (העולם)

ז-ח אדר ב' באסיפת רבנים נדונה השפעת הרבנות בארץ, ועל הדרכים לחיזוק היהדות. (גנה"מ)

יד ניסן הרבה"ר פנו לציבור הרחב, לקבוע שיעורים בתורת הרמב"ם במלאות 800 שנה להולדתו. (הל"ע)

כו ניסן במלאות 25 שנה למלכותו של מלך בריטניה, ג'ורג' החמישי, נאמרה בבתי הכנסת בארץ תפילת הודיה מיוחדת, אותה חיבר הרב קוק. (גנה"מ)

יח אייר לאחר קבלת מכתב מרבה של וילנא, הרב ח"ע גרודז'נסקי, התכנסה אסיפת רבנים בבית הרב קוק, ומחתה על כוונת שלטונות העיר וילנא להפוך את בית הקברות היהודי העתיק למגרש כדורגל. הרב קוק מסר מחאה זו לקונסול פולין. תפילה מיוחדת שחיבר, נאמרה [ב- כ"ג באייר] כתפילת מחאה בבית הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה. (ש"צ)

כה אייר הרב קוק פנה לעיריית תל-אביב בדרישה, להשוות את תקציבי מוסדות החינוך הדתי-חרדי עם מוסדות החינוך הכללי. (הארץ)

כז אייר תקנות הבחירות לרה"ר אושרו סופית ע"י הנציב העליון [לפי הנוסח שהוצע ע"י הוועד הלאומי]. נקבע, שהגוף הבוחר יורכב מ-70 חברים, 42 רבנים ו-28 שאינם רבנים, והמועצה תיבחר ל-5 שנים. (אצ"מ)

א סיון באסיפת רבני ארץ ישראל, באי כח הרה"ר ורבני הקהילות, שהתקיימה בירושלים, הועלתה הצעה להקים מועצה דתית בכל עיר שתנהל את כל עניני הדת והשחיטה, ובה יהיה בית דין מאוחד. האסיפה עמדה בתוקף נגד הקמת קהילות נפרדות. (גנה"מ)

ד סיון פורסמו תקנות הבחירה לרה"ר, שאושרו ע"י "אסיפת הנבחרים". (יב"צ)

ח סיון הרב קוק פנה לרבני פולין, שיתמכו בעבודת "קרן קיימת לישראל". (העולם)

כ סיון הרב קוק שלח מכתב לנציב העליון, בו הביע את שמחת היהדות הארצישראלית לרגל יום ההולדת ה- 70 של מלך בריטניה, ג'ורג' החמישי.
(אב"ה)

כב סיון הרבה"ר הודיעו למזכיר ממשלת המנדט, שאין להם התנגדות להצעת הנציב העליון לעלות את גיל המנימום לנישואין מ-14 שנה ל-15.
(גנה"מ)

כח סיון ביוזמת הרה"ר התכנסה בירושלים ועידה כללית של רבני ארץ ישראל, בה הושמעה מחאה כנגד דרישת "אגודת ישראל" להקים קהילה נפרדת בעיר ובית דין משלה. הוחלט - לפנות לראשי "אגודת ישראל" העולמית, כדי שישפיעו על חברי "אגודת ישראל" בארץ לחזור בהם מדרישה זו.
(ש"צ)

כד תמוז לפי החלטת אסיפת חברי מערה"ר ורבני ירושלים, התקיים יום תפילה בארץ ובעולם לשלומם ולרפואתו של הרב קוק.
(ש"צ)

ג אלול הרב קוק, רבה הראשי של ארץ ישראל ומייסד הרה"ר, נפטר. אבל כבד ירד על הישוב, עשרות

אלפים השתתפו בהלווייתו. בקונגרס הציוני ה-י"ט [שהתקיים בלוצרן שבשווייץ], נתקיימה ישיבת אבל מיוחדת, שהוקדשה להערכת דמותו ופועלו. (דאר היום)

יט אלול הרב ש"א וובר הודיע לוועד הלאומי את החלטת חלק מהרבנים שהשתתפו בהלווייתו של הרב קוק - שהרב צ"פ פראנק ימלא את מקומו של הרב קוק עד שתיבחר מועצת רבנות חדשה. הועד הלאומי סרב להכיר במינוי, ושלל את חוקיותו [מאוחר יותר הוא לא הכיר גם בהכתרתו לרבה הראשי של ירושלים, ההכתרה התקיימה ב- כ"ט בטבת תרצ"ו]. (אצ"מ)

מקורות ליומן הפעילות של הרבנות הראשית

1. ארכיונים

אב"ה = ארכיון "בית הרב" [קוק], ירושלים

אה"צ = ארכיון הרב הרצוג, "היכל שלמה", ירושלים

אע"י = ארכיון עיריית ירושלים

אע"ס = ארכיון "ועד העדה הספרדית", ירושלים

אצ"מ = הארכיון הציוני המרכזי, ירושלים

אר"ר = ארכיון הרבנות הראשית לישראל, "היכל שלמה", ירושלים

גנה"מ = גנזד המדינה, ירושלים

גנצ"ד = גנזך הציונות הדתית, מוסד הרב קוק, ירושלים

2. ספרים

אג"ר = אגרות הראיה, כרך ד, מוסד הרב קוק, ירושלים תשד"ם.

אוצרות הראיה = הרב משה יחיאל צוריאלי, כרך ד, ישיבת שעלבים תשנ"ג.

אצ"ד = "אנצקלופדיה של הציונות הדתית", כרך ה, מוסד הרב קוק, ירושלים תשמ"ג.

בשדה הראי"ה = הרב משה צבי נריה, כפר הרוא"ה תשמ"ז.

יב"צ = כרונולוגיה לתולדות הישוב היהודי בארץ-ישראל תרע"ח - תרצ"ו, ימימה רוזנטל, יד בן צבי, ירושלים תשל"ט.

יב"צ - 1 = כרונולוגיה לתולדות הישוב היהודי בארץ-ישראל תרצ"ו - תש"ז, אליהו שטרן, יד בן צבי, ירושלים תשל"ד.

יומן הכותל המערבי, הרב יצחק אביגדור אורנשטין, ירושלים תשכ"ח.

ליקוטי הראי"ה, הרב משה צבי נריה, א-ג, כפר הרוא"ה, תש"ן-תשנ"ה.

מן המקור [מודעות משנים עברו], בנימין קלוגר, ירושלים (חש"ד)

ס"ת = ספר התעודות של הועד הלאומי לכנסת ישראל בארץ-ישראל תרע"ח - תש"א, משה אטיאס, ירושלים תשכ"ג.

צ"ד = ספר הציונות הדתית, ירושלים תשל"ז.

ר"ר = הרבנות הראשית לארץ-ישראל: יסודה וארגונה, אריה מורגנשטרן, ירושלים – נתניה תשל"ג.

3. עיתונות וכתבי עת

דאר היום [=דא"ה] - עיתון יומי מדיני ספרותי ומסחרי, נוסד על ידי איתמר בן אב"י.

הארץ - עיתון יומי לענייני החיים והספרות, נוסד ע"י י"ל גולדברג.

ההד - ירחון, מן הנעשה בישראל ביהדות בעולם החרדי בארץ ובגולה, העורך - רבי בנימין [הרב יהושע רדלר פלדמן], ירושלים.

היסוד - שבועון חרדי לענייני החיים הספרות והחינוך, העורך - ישראל חבס.

העולם - שבועון, של ההסתדרות הציונית העולמית, נוסד ע"י נחום סוקולוב, לונדון.

הצפה [=צפ] - עיתון יומי של "המזרחי" - ה"פועל המזרחי", העורך הראשון - הרב מאיר בר-אילן [משנת תרצ"ח].

נתיבה - שבועון של ה"פועל המזרחי" ותנועת תורה ועבודה העולמית..

קול יעקב [=ק"י] - שבועון היהדות החרדית [המתונה] ומוסדות הישוב הישן בארץ-ישראל, ירושלים.

קול תורה [=ק"ת] - ירחון רבני-תורני, העורך - הרב ש"א שזורי, ירושלים.

שערי ציון [=ש"צ] - ירחון מוקדש לחידושי תורה, הלכה, אגדה, וספרות תורנית, העורכים - שלמה בלזר ואהרן י. זסלנסקי, ירושלים.

התור - שבועון של תנועת ה"מזרחי" [הופיע בכל יום שישי], העורך - הרב י"ל הכהן פישמן [מימון], ירושלים.

4. ראשי תיבות וקיצורים

הל"ע = הודעת לעיתונות [הודעות שפרסמה מזכירות הרבנות הראשית]

הרבה"ר = הרבנים הראשיים

הרה"ר = הרבנות הראשית

מעה"ר = מועצת הרבנות הראשית

פ = פרוטוקול [מישיבות הרבנות הראשית]

הערה: על יומן הפעילות של הרבנות הראשית בשנים תרצ"ו–תשנ"ג (1936-1993), ניתן לקרוא בספר: איתמר ורהפטיג ושמואל כ"ץ (עורכים), הרבנות הראשית לישראל: שבעים שנה לייסודה, ירושלים תשס"ב, כרך ג.

היומן כולל:

1. החלטות, תקנות ופסקים של מועצת הרבנות הראשית והרבנים הראשיים.

2. הודעות לעיתונות של הרבנות הראשית והרבנים הראשיים.
3. מכתבים ופניות של הרבנות הראשית והרבנים הראשיים בנושאים שונים.
4. השתתפות הרבנים הראשיים באירועים היסטוריים.
5. ביקורי הרבנים הראשיים בערים ובישובים ברחבי הארץ [חלקי].
6. ביקורי הרבנים הראשיים בקהילות היהודיות בחוץ לארץ, ופגישות עם מנהיגי העולם.
7. בחירות למועצת הרבנות הראשית [2 מועצות].
8. בחירת הרבנים הראשיים והכתרתם.
9. ידיעות מהעיתונות בנושאים כלליים.
10. ימי צום, תפילה ואזכרות שנקבעו או אורגנו על ידי הרבנות הראשית.
11. כינוסי רבנים, עצרות וועידות שאורגנו על ידי הרבנות הראשית או שהרבנים הראשיים השתתפו בהם כאורחי כבוד [חלקי].

א. הרבנים הראשיים ושנות כהונתם

בראשה של הרבנות הראשית [ביומן=הרה"ר] עמדו שני רבנים ראשיים [ביומן=הרבה"ר], אחד אשכנזי ואחד ספרדי שכונה גם "ראשון לציון". הרבנים הראשיים [מס' 1-4], הנזכרים להלן, תפקדו עד יום מותם, והרבנים הראשיים [מס' 7 - 10] תפקדו, על פי חוק מיוחד, רק 10 שנים.

כדי להימנע מאריכות יתר, כאשר הרבנים הראשיים פעלו יחדיו, לא ציינו את שמם, וכדי שהקורא ידע במי המדובר, נפרט להלן את שנות כהונתם:

1. הרב אברהם יצחק הכהן קוק [אשכנזי]: ט"ז באדר א' תרפ"א - ג' באלול תרצ"ה

2. הרב יעקב מאיר [ספרדי]: ט"ז באדר א' תרפ"א - ט' בסיון תרצ"ט

ב. הנציבים העליונים

בזמן שלטון הבריטים בארץ, בשנים תר"פ-תש"ח (1920-1948), עמד בראשו "נציב עליון", עמו עמדו הרבנים הראשיים והרבנות הראשית בקשר הדוק. בזמנו של הראי"ה קוק כיהנו 3 נציבים עליונים. כדי לא לחזור על שמותיהם בכל פעם, נפרטם להלן בתוספת שנות כהונתם בארץ:

1. סר הרברט סמואל: ט"ו בתמוז תר"פ - ח' בתמוז תרפ"ה

2. לורד הרברט צ'רלס פלומר: ה' באלול תרפ"ה - י"ד באב תרפ"ח

3. סר ג'והן צ'אנסלור: י"ז בכסלו תרפ"ט - כ' באלול תרצ"א

ג. הבחירות למועצת הרבנות הראשית הראשונה והשנייה

בשנים תרפ"א (1921), תרצ"ז (1937)

הרבנים הראשיים עמדו בראשה של מועצת הרבנות הראשית [ביומן = מערה"ר], שהורכבה באופן שווה מ-3 רבנים אשכנזים ו-3 רבנים ספרדים.

המועצה הראשונה

תאריך הבחירות : ט"ז באדר א' תרפ"א.

מקום הבחירות : בית היתומים "ציון" בשכונת הבוכרים, ירושלים.

חברי ועדת הבחירות:

נציגי הרבנות : הרב י"מ טוקצ'נסקי, הרב י"ל פישמן, הרב ש"א וובר, הרב ב' אלקוצר, הרב י"מ פרנקו, הרב ב"צ קואינקה.

נציגי הקהילות : יש"י אדלר, י' איתן, י' מיוחס.

נשיאות הועידה : הרב א"י קוק, הרב י' מאיר, הרב י"ל פישמן, ד' ילין, נ' בנטוויץ'.

מצביעים : "אסיפת הבוחרים" מנתה: 66 רבנים ו- 34 נציגי הקהילות.

התוצאות :

אשכנזים

ספרדים

רב ראשי :

הרב אברהם יצחק הכהן קוק

[פה אחד]

הרב יעקב מאיר

[26 קולות]

הכתרה : בבית-הכנסת "חורבת רבי יהודה החסיד" בעיר העתיקה, בראש חודש אדר ב' תרפ"א

[נקראה "חגיגת המילואים"]

חברי המועצה :

1. הרב צבי פסח פראנק

[48]

1. הרב בנימין אלקוצר

[48]

2. הרב רפאל יונה ראם

[43]

2. הרב בן ציון אברהם

קואינקה

[נפטר בכ"ד באלול תרפ"ב]

[47]

3. הרב פישל ברנשטיין

[32]

3. הרב אברהם פילוסוף

[42]

הרב ב"צ עוזיאל והרב ח. אלישר קיבלו כל אחד 12 קולות בתור נשיאים, ונרשמו בתור מועמדים לרבנים ראשיים.

יועצים : ד"ר מרדכי עליאש [48], ר' יוסף חי פניז'יל [53], עו"ד מרדכי לבנון [32].

מזכירים : הרב שמואל אהרן וובר [שזורי]; הרב י"ח פניז'יל - החליפו הרב יעקב ברוך מסוף שנת תרפ"ד.

המועצה נבחרה ל-3 שנים. הבחירות הבאות נדחו בגלל סיבוכים חוקיים, שנגעו לבעיית החברות ב"כנסת ישראל", וחילוקי דעות על הרכב הגוף הבוחר את הרבנות הראשית.